

**KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI REPUBLIKE
SRPSKE**

**Izveštaj o radu
za 2018. godinu**

Banja Luka, april 2019. godine

Adresa:	Banja Luka Vuka Karadžića 6
Telefon(i):	+387 51 218 356 +387 51 218 362 +387 51 212 199
Faks:	+387 51 218 361
e-mail:	kontakt@secrs.gov.ba
Web:	www.secrs.gov.ba

Izvještaj o radu

[www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj o radu 2018.pdf](http://www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj%20o%20radu%202018.pdf)

SADRŽAJ

I OSNOVNI PODACI O KOMISIJI	4
1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije.....	4
2. Imenovanje članova i sastav Komisije	5
3. Organizaciona struktura Komisije	6
II STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE	7
1. Sjednice Komisije.....	7
2. Registri i evidencije Komisije.....	7
III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI.....	10
IV IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE.....	14
V PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA.....	16
VI PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME.....	18
VII IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU	19
1. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti.....	19
2. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima	21
3. Ispiti za sticanje zvanja	26
VIII RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA.....	27
1. Normativne aktivnosti	27
2. Razvoj informacionog sistema.....	29
2.1. Elektronski protokol	29
2.2. Sistem za elektronsko prikupljanje informacija EPI2.....	29
2.3. Registar investicionih fondova	29
2.4. Optimizacija server sale, računara i mrežne opreme.....	29
3. Saradnja	29
3.1. Međunarodna saradnja	30
3.2. Saradnja sa drugim nadležnim organima.....	32
3.3. Promocija i edukacija	33
IX NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI	34
X SUDSKI POSTUPCI I INFORMACIJE O SUMNJAMA NA POSTOJANJE KRIVIČNIH DJELA.....	38
1. Upravni sporovi po aktima Komisije	38
2. Parnični postupci.....	41
3. Prekršajni postupci	42
4. Informacije o sumnjama na počinjenje krivičnih djela.....	45
XI EDUKACIJA.....	47

I OSNOVNI PODACI O KOMISIJI

1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije

Pravni status Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, njene nadležnosti i način rada uređeni su Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti¹. Komisija za hartije od vrijednosti je stalno i nezavisno pravno lice osnovano radi uređivanja i kontrole emitovanja i prometa hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj.

Sjedište Komisije je u Banjoj Luci, u Ulici Vuka Karadžića broj 6. U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija je nadležna da:

- a) donosi opšte akte u sprovođenju ovog i drugih zakona, kada je za to ovlašćena zakonom,
- b) prati i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti i o tome obavještava Vladu Republike Srpske i Narodnu skupštinu Republike Srpske,
- v) daje i oduzima dozvole, odobrenja i saglasnosti kada je za to ovlašćena ovim i drugim zakonima,
- g) kontroliše poštivanje pravila uobičajene trgovine i lojalne konkurencije u trgovini hartijama od vrijednosti,
- d) vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti,
- đ) vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i u okviru svoje nadležnosti saraduje sa drugim nadležnim organima u vezi sa sprovođenjem zakona i drugih propisa kojima se regulišu obaveze sprovođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
- e) propisuje, organizuje, preduzima i nadgleda mjere kojima osigurava efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i zaštitu interesa investitora,
- ž) utvrđuje pravila trgovanja hartijama od vrijednosti,
- z) obustavlja emisiju i trgovanje pojedinim hartijama od vrijednosti i preduzima druge mjere u slučaju kada procijeni da su tim aktivnostima ugroženi interesi investitora i javnosti ili one nisu u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- i) propisuje opšte i posebne uslove poslovanja koje moraju ispunjavati pravna lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti,
- j) propisuje obavezan sadržaj informacija koje moraju biti objavljene od strane emitenata hartija od vrijednosti javnom ponudom,
- k) propisuje obavezni sadržaj informacija koje se dostavljaju Komisiji ili javno objavljuju učesnici koji učestvuju u trgovanju hartijama od vrijednosti,
- l) podnosi nadležnom organu prijavu protiv pravnih i fizičkih lica, za koje u postupku nadzora utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju,
- lj) sprovodi prethodne radnje u slučaju povrede zakonskih odredaba i drugih propisa,
- m) daje informacije i širi znanja o djelovanju tržišta hartija od vrijednosti,
- n) saraduje sa srodnim organizacijama u inostranstvu,
- nj) vodi knjige i registre u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona,
- o) propisuje visinu naknada za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti,
- p) pokreće inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz područja emitovanja hartija od vrijednosti i trgovanja hartijama od vrijednosti, daje prijedloge za izmjene zakona i drugih propisa iz ovog područja, učestvuje u pripremanju drugih zakona i

¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 i 4/17.

- propisa koji su od interesa za učesnike tržišta hartija od vrijednosti, informiše javnost o načelima na kojima djeluje tržište hartija od vrijednosti,
- r) daje mišljenja u vezi sa sprovođenjem propisa koji sadrže ovlašćenja Komisije, a na zahtjev stranaka u postupku ili lica koje dokažu svoj pravni interes i
 - s) preduzima ostale mjere i obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Način rada, odlučivanje i organizacija Komisije bliže se uređuju Statutom i Poslovníkom o radu Komisije.

2. Imenovanje članova i sastav Komisije

Komisiju čine predsjednik, zamjenik predsjednika i tri člana, koje na prijedlog predsjednika Republike Srpske, a uz njihovu prethodnu pismenu saglasnost, imenuje Narodna Skupština Republike Srpske.

Mandat članova Komisije traje pet godina, s tim da isto lice može više puta biti imenovano u sastav Komisije. Za člana Komisije može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog staža u toj spremi u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.

Imajući u vidu ovlašćenja i odgovornosti Komisije, kao i potrebu očuvanja integriteta svih lica zaposlenih u Komisiji, Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti je regulisano da predsjednik, zamjenik predsjednika i članovi Komisije ne mogu:

- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su kažnjavana za djela koja su nespojiva sa radom u Komisiji,
- v) obavljati dužnost u političkoj stranci i učestvovati u političkim aktivnostima koje su nespojive sa radom u Komisiji,
- g) posjedovati, direktno ili indirektno, udio ili akcije u kapitalu pravnih lica, kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- d) biti članovi organa pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti, kao ni emitenata hartija od vrijednosti,
- đ) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora ili samostalnosti rada Komisije.

Navedena ograničenja primjenjuju se i na zaposlene u Komisiji.

Pored toga, posebnim etičkim pravilima detaljno su uređene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti članova i zaposlenih u Komisiji, a s ciljem postizanja što većeg stepena povjerenja u tržište hartija od vrijednosti.

3. Organizaciona struktura Komisije

Sa stanovišta organizacione strukture, Komisiju čine četiri sektora i Sekretarijat.

Slika 1. Organizaciona struktura Komisije

U okviru organizacionih cjelina Komisije, obavljaju se slijedeći poslovi:

- priprema nacрта i prijedloga propisa koje donosi Komisija,
- priprema prijedloga mišljenja i stavova Komisije,
- obrada zahtjeva za davanje odobrenja i dozvola ovlaštenim učesnicima i emitentima,
- praćenje izvršenja rješenja,
- vođenje odgovarajućih registara,
- praćenje objavljivanja finansijskih i drugih poslovnih informacija emitenata i ovlaštenih učesnika,
- kontrola izvršavanja obaveza i poslovanja ovlaštenih učesnika,
- davanje saglasnosti na akte ovlaštenih učesnika i
- prikupljanje informacija i izrada izvještaja o stanju i problematici iz svoje oblasti.

Sekretarijat kao poseban organizacioni dio obavlja poslove koji su od zajedničkog interesa za Komisiju u cjelini i čijim se vršenjem obezbjeđuje nesmetan, efikasan i usklađen rad svih organizacionih dijelova, kao i stručno-operativne poslove pravne i ekonomske prirode, finansijsko-materijalne poslove, informatičke, dokumentacione, statističko-evidencione, kancelarijske, birotehničke i poslove tekućeg i investicionog održavanja i obezbjeđivanja drugih uslova rada.

II STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE

1. Sjednice Komisije

Opis	Broj
1. Održane sjednice	45
2. Doneseni akti:	365
a) Predsjednik	-
b) Sekretarijat	61
v) Emisija hartija od vrijednosti	68
v) Razvoj i međunarodna saradnja	19
g) Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	125
d) Nadzor	92

Tabela 1. Pregled održanih sjednica Komisije u 2018. godini po tačkama dnevnog reda

Opis	Broj
1. Pravilnici	14
2. Odluke	8
3. Rješenja	130
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	44
b) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	80
v) Sektor za nadzor	6
4. Zaključci	6
5. Dopisi	37
6. Zapisnici	45
7. Informacije	24
8. Izvještaji	13
9. Zahtjevi	6
10. Interni akti	3
11. Krivične prijave	1
12. Odgovori na zahtjev	3
13. Odgovori na upit	29
14. Odgovori na tužbe	9
15. Analize	3
16. Odgovori	1
17. Ostalo	33
Ukupno	365

Tabela 2. Struktura i broj donesenih akata u 2018. godini iz nadležnosti Komisije

Iz prikazanih tabela vidljivo je da je u toku 2018. godine održano 45 sjednica na kojima je raspravljano o ukupno 365 tačaka dnevnog reda i doneseno 365 akata. Takođe je važno istaknuti i broj donesenih rješenja, njih 130, što ukazuje na visok stepen aktivnosti Komisije o pitanju rješavanja pojedinačnih slučajeva iz oblasti emisije hartija od vrijednosti, izdavanja dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu i nadzora.

2. Registri i evidencije Komisije

Komisija vodi odgovarajuće registre učesnika na tržištu, i to:

1. Registar emitenata,

2. Registar kvalifikovanih investitora,
3. Registar investicionih fondova i društava za upravljanje,
4. Registar ovlašćenih učesnika, odnosno berzanskih posrednika, kastodi banaka, brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera.

Upisi u registre vrše se na osnovu riješenih zahtjeva, kao i obavještenja koja su učesnici obavezni da blagovremeno dostavljaju Komisiji.

Naziv registra	Broj upisa	
	2018.	2001 - 2018.
Upis u Registar emitenata	5	1.022
Upis promjena podataka u Registru emitenata	130	2.499
Broj brisanih emitenata iz Registra emitenata	26	362
Registar društava za upravljanje investicionim fondovima	-	36
Registar investicionih fondova	13	64
Registar pravnih lica ovlašćenih za poslovanje sa hartijama od vrijednosti	2	55
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja broker	1	190
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni savjetnik	-	7
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni menadžer	2	223
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova brokera	3	231
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog savjetnika	1	20
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog menadžera	9	280

Tabela 3. Pregled registara Komisije u 2018. godini i periodu 2001 - 2018. godine

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidljivo je da u 2018. godini nije bilo upisa u registrima društava za upravljanje, dok je u registru investicionih fondova upisano 13 novih investicionih fondova iz procesa preoblikovanja. S druge strane, u registru emitenata brisano je 26 i izvršen upis novih pet emitenata hartija od vrijednosti.

Od početka rada Komisije, do posljednjeg dana izvještajnog perioda upisano je ukupno 1.022 emitenta, te je izvršeno 2.499 promjena podataka, te 362 postupaka brisanja emitenata iz registra emitenata.

Znatan broj emitenata, koji su nakon privatizacije upisani u registar emitenata, je brisan iz registra emitenata i posljedično delistiran sa trgovanja na Banjalučkoj berzi, zbog okončanja postupka stečaja likvidacijom, po osnovu statusnih promjena, te promjene pravne forme nakon istiskivanja manjinskih akcionara.

Godina	Broj upisanih emitenata	Broj promjena podataka	Broj brisanih emitenata
2001.	198	0	0
2002.	339	0	0
2003.	130	59	3
2004.	54	81	6
2005.	60	86	3
2006.	34	220	5
2007.	64	225	11
2008.	37	252	2
2009.	34	221	24
2010.	19	237	8
2011.	28	247	29
2012.	7	184	47
2013.	1	136	57
2014.	2	95	35
2015.	3	105	35
2016.	4	121	40
2017.	3	100	31
2018.	5	130	26
Ukupno	1.019	2.442	346

Tabela 4. Uporedni pregled evidencija podataka u registru emitenata u periodu od 2001. do 2018. godine

III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Postupak emisije podrazumijeva skup radnji koje emitent preduzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim imalcima, uz obavezu da svakom od njih omogući ostvarivanje prava iz hartije od vrijednosti koju emituje.

Prema odredbama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti², emisija hartija od vrijednosti može se izvršiti:

- 1) **javnom ponudom**, u kojoj se upis i uplata hartija od vrijednosti vrši na osnovu javnog poziva neodređenom broju lica, uz izradu prospekta kojim su sumirane informacije od važnosti za investitore i
- 2) **bez obaveze objavljivanja prospekta**, pri čemu postoji obaveza emitenta da obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, te podnese zahtjev za promjenu podataka o kapitalu u Registru emitenata.

U slučaju da se postupak emisije odvija javnom ponudom, emitent podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje prospekta. U postupku odobravanja ovih zahtjeva Komisija cijeni, uz potpunost i urednost podnesene dokumentacije i elemente sadržane u odluci o emisiji iz aspekta ravnopravnosti akcionara i zaštite njihovih prava u pogledu informisanosti.

Posebna pažnja se posvećuje javnosti osnovnih podataka i dokumenata koji su bitni za investitore, poput odluke o emisiji, prospekta, te javnog poziva za upis i uplatu u slučaju javne ponude, te informacija koje se objavljuju u slučaju da se prospekt ne objavljuje. Sastavni dio ovog procesa je praćenje pravilnosti toka postupka i utvrđivanje uspješnosti nakon što je emisija okončana.

Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta, podrazumijeva:

- a) ponudu koja je upućena samo kvalifikovanim investitorima,
- b) ponudu koja je upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj, čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori, uključujući i konverziju potraživanja u akcije,
- v) ponudu koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM po investitoru za svaku pojedinačnu ponudu,
- g) ponudu hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 KM,
- d) ponudu sa ukupnom vrijednosti za hartije od vrijednosti koja je manja od 200.000 KM, pri čemu se ovaj iznos računa tokom perioda od godinu dana,
- đ) ponudu akcija koje se emituju u zamjenu za već emitovane akcije iste klase ukoliko emisija takvih novih akcija ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala društva,
- e) hartije od vrijednosti koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene u postupku statusnih promjena društava, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, uzimajući u obzir odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje privrednih društava,
- ž) akcije koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene bez naknade postojećim akcionarima ili kao dividende isplaćene u vidu akcija iste klase, kao i akcije u vezi sa kojima su dividende isplaćene, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i pravima iz akcija, kao i razlozima i detaljima u vezi sa ponudom,

² Službeni glasnik Republike Srpske, broj 60/12, 88/13, 107/16 i 111/17.

z) hartije od vrijednosti koje nudi ili će ponuditi emitent čije su hartije od vrijednosti uključene na berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište ili društvo koje je povezano sa emitentom, a koje nudi ili će ponuditi sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i prirodi hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima koji se odnose na ponudu.

Kod ove vrste emisije emitent je obavezan da, u određenom roku (sedam dana od dana donošenja odluke) obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, koja se pored druge dokumentacije dostavlja u prilogu obavještenja, te podnese zahtjev za odobrenje prospekta³ i upis promjene podataka o kapitalu u registru emitenata. U ovom postupku Komisija cijeni da li su iste donesene na način i po postupku utvrđenom Zakonom i drugim propisima, a svojim aktom potvrđuje izvršenje obaveze emitenta o podnošenju obavještenja za ovakvu emisiju, mijenjajući podatke o kapitalu u registru emitenata.

Vrsta emisije		Broj emisija	Ukupan obim emisija (KM)
I Emisije javnom ponudom		8	44.650.000
II Emisija bez obaveze objave prospekta:		11	72.199.317
1.	Ponuda za kvalifikovane investitore	4	11.940.000
2.	Ponuda za 10 fizičkih ili pravnih lica u Republici Srpskoj, a koji nisu kvalifikovani investitori	1	700.000
3.	Emisija po osnovu pretvaranja zamjenljivih obveznica u akcije	1	23.303.643
4.	Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital	2	9.363.362
5.	Emisije akcija u postupku smanjenja osnovnog kapitala	3	26.892.312
Ukupno		19	116.849.317

Tabela 5. Zbirni pregled emisija hartija od vrijednosti po vrsti u 2018. godini

³ Izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti iz decembra 2016. godine (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 107/16) uvedena je obaveza emitenta da traži odobrenje prospekta i u ovakvim postupcima emisije (napomena: naknade u ovakvim postupcima nisu promijenjene).

R. br.	Emitenti	Redni broj emisije i vrsta emitovane hartije	Obim emisije (KM)	Uplaćeno (KM)	
JAVNE PONUDE					
1.	Opština Rogatica	1 (obveznice)	900.000	900.000	
2.	Mikrokreditno društvo "CREDIS" a.d. Banja Luka	2 (obveznice)	1.500.000	928.000	
3.	Grad Banja Luka	2 (obveznice)	6.000.000	6.240.000	
4.	Opština Kotor Varoš	2 (obveznice)	5.000.000	5.500.000	
5.	Komunalno preduzeće Vodovod a.d. Srbac	1 (obveznice)	1.250.000	1.250.000	
6.	Opština Istočno Novo Sarajevo	1 (obveznice)	5.000.000	5.191.000	
7.	Mikrokreditno društvo "CREDIS" a.d. Banja Luka	3 (obveznice)	1.000.000	1.000.000	
8.	Poljoprivredno dobro Semberija a.d. Bijeljina	4 (akcije)	24.000.000	3.000.000	
EMISIJE BEZ OBAVEZE OBJAVLJIVANJA PROSPEKTA					
Ponuda upućena kvalifikovanim investitorima					
9.	Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka	17 (obične akcije)	100.000	6.000.000	
10.	JP Šume Republike Srpske a.d. Sokolac	1 (obveznice)	3.500.000	3.500.000	
11.	Vodovod a.d. Banja Luka	2 (akcije)	340.000	499.770,42	
12.	Toplana a.d. Prijedor	2 (obveznice)	8.000.000	8.000.000	
Ponuda za 10 fizičkih ili pravnih lica u Republici Srpskoj, a koji nisu kvalifikovani investitori					
13.	Mikrokreditno društvo Taurus a.d. Banja Luka	1 (obveznice)	700.000	552.000	
Emisija po osnovu pretvaranja zamjenljivih obveznica u akcije					
14.	Olimpijski centar "JAHORINA" a.d. Pale	4 (akcije)	23.303.643	11.205.670,65	
Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital					
15.	Nešković osiguranje a.d. Bijeljina	9 (akcije)	1.000.000	-	
16.	Nova banka a.d. Banja Luka	22 (akcije)	8.363.362	-	
Smanjenje kapitala					
R. br.	Naziv emitenta	Redni broj emisije	Obim emisije	Osnovni kapital prije smanjenja	Iznos smanjenja kapitala
17.	Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka	16 (obične akcije)	9.043.300	11.179.500	2.136.200
18.	Prijedorčanka a.d. Prijedor	5 (obične akcije)	8.289.012	16.122.078	7.833.066
19.	Poljoprivredno dobro Semberija a.d. Bijeljina	3 (obične akcije)	9.560.000	19.929.324	10.369.324

Tabela 6. Analitički pregled pojedinačnih emisija hartija od vrijednosti po vrsti u 2018. godini (u KM)

U toku 2018. godine nije bilo odbijenih niti odbačenih zahtjeva za odobrenje prospekta za emisiju hartija od vrijednosti. Komisija je u jednom slučaju odbila zahtjev za promjenu podataka u Registru emitenata po osnovu emisija koje se obavljaju bez obaveze objavljivanja prospekta (smanjenje kapitala), jer su odluku zasnivali na korigovanim finansijskim izvještajima.

U vezi sa emisijama hartija od vrijednosti Komisija je usvojila i osam odgovora na upite⁴.

Protiv akata Komisije koji se odnose na upravne postupe u vezi sa emisijom hartija od vrijednosti u 2018. godini nisu pokretani upravni sporovi.

⁴ Broj odgovora u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti u toku ranijih izvještajnih perioda

2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
35	61	69	24	15	44	32	12	15	13

IV IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE

Pravilnikom o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne prodaje⁵, detaljno je regulisan način izvršavanja obaveza akcionarskih društava i emitenata čije su hartije od vrijednosti predmet javne ponude.

Emitenti, čije su hartije od vrijednosti uvrštene na službeno berzansko tržište, prema članu 284. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, obavezni su da objavljuju:

- a) godišnje (uključujući i konsolidovane), polugodišnje i tromjesečne finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje,
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta,
- g) poseban izvještaj revizora u skladu sa zahtjevima Komisije,

dok su emitenti, čijim se hartijama od vrijednosti trguje na slobodnom tržištu, prema članu 285. Zakona, obavezni da objavljuju:

- a) godišnje finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje ako su dužni da vrše reviziju u skladu sa propisima Komisije i
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta.

Emitentima je omogućeno da finansijske, revizorske i izvještaje o značajnim događajima dostavljaju elektronskim sredstvima komunikacije. Navedene izvještaje Banjalučka berza besplatno objavljuje u okviru informacionog portala institucija tržišta kapitala (Komisije za hartije od vrijednosti, Banjalučke berze i Centralnog registra hartija od vrijednosti).

Stavom 2. člana 26. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15) omogućen je besplatan uvid u osnovne podatke iz preuzetih finansijskih izvještaja na internet stranici Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF).

Veći dio preostalih obaveza za emitenta, realizuju i same institucije tržišta kapitala u ime emitenata, pa se većina navedenih izvještaja i podataka u tim izvještajima preuzimaju iz Registra emitenata hartija od vrijednosti koji vodi Komisija (opšti podaci o emitentima, podaci o upravi i odborima, podaci o povezanim pravnim licima i podaci o emisiji hartija od vrijednosti, različite vrste rješenja itd.) i Centralnog registra hartija od vrijednosti (podaci o vlasnicima i vlasničkoj strukturi). Na ovaj način, tržištu je omogućena veća efikasnost pri disperziji informacija, koje su jednostavno i besplatno dostupne svim zainteresovanim stranama, praktično bez troškova za emitente.

Dio navedenih informacija, koje su predmet javne objave, poput onih iz finansijskih izvještaja i prometu emitovanih hartija na Banjalučkoj berzi su raspoložive i na engleskom jeziku.

Za izvještajni period Banjalučka berza je samostalno i prema zahtjevima emitenata objavila 1.522 korporativne novosti, uglavnom saziva za skupštinu akcionara, prijedloga odluka i odluka skupštine akcionara, obavještenja o sticanju akcija, javnih ponuda za preuzimanje, mišljenja o ponudi za preuzimanje i drugih značajnih događaja. Dio tih informacija preuziman je iz dnevnih novina, dok su ostale informacije dobijene od emitenata. Ukupan broj objava na portalu Banjalučke berze u izvještajnom periodu je iznosio

⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12, 111/12 i 50/14.

2.613, odnosno u prosjeku svaki radni dan objavljivano je oko 10 objava. U navedene objave nisu uključene kursne liste, statistički i drugi izvještaji Banjalučke berze u vezi sa trgovanjem.

U izvještajnom periodu objavljeno je 225 revizorskih izvještaja, kao i 2 mišljenja revizora o finansijskim izvještajima za 2017. godinu, 30 nerevidiranih godišnjih finansijskih izvještaja za 2017. godinu emitenata listiranih na službenom berzanskom tržištu, te 193 nerevidiranih finansijskih izvještaja za 2017. godinu za emitente čije su akcije uvrštene na slobodno tržište, 14 finansijskih izvještaja za 2017. godinu i 136 mjesečnih izvještaja (preuzetih od depozitara) zatvorenih investicionih fondova, kao i 4 finansijska izvještaja za 2017. godinu i 72 mjesečna izvještaja otvorenih investicionih fondova.

Iako se može konstatovati da informacioni portal tržišta kapitala u Republici Srpskoj raspolaže sa znatnim brojem nominalno relevantnih informacija o emitentima i dalje postoji potreba da privredni subjekti koji su na tržište kapitala dospjeli posredstvom privatizacionih procesa ostvare veći kredibilitet sa stanovišta poštovanja standarda pri upravljanju akcionarskim društvima. Naime, legitimitet njihovog pojavljivanja na tržištu hartija od vrijednosti sa zahtjevom za prikupljanje novčanih sredstava prodajom hartija od vrijednosti veoma je podložan mogućnošću investitora da dobiju relevantne informacije, ali i efikasnu zaštitu sopstvenih interesa.

V PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA

Postupak preuzimanja otvorenih akcionarskih društava obavlja se u skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava⁶, čije odredbe omogućavaju manjinskim, ali i drugim akcionarima da, u postupku preuzimanja društva po unaprijed utvrđenim uslovima prodaju akcije emitentata u kojima nemaju znatnijeg uticaja na upravljanje, ili drugih interesa. Važnost ovog zakona na nelikvidnim tržištima, poput našeg, ima poseban značaj, s obzirom da je broj zainteresovanih investitora za pojedine emitente relativno mali.

Otvorena akcionarska društva (uz jedan izuzetak) su sadašnji pravni status stekla u procesu privatizacije. Relativno velika disperzija vlasništva, uzrokovana masovnom vaučerskom privatizacijom, čak i u malim preduzećima (posmatrano sa aspekta veličine kapitala) imala je za posljedicu veći broj preuzimanja u ranijim izvještajnim periodima. Ipak, tokom posljednjih godina primjetan je očekivani trend smanjenja ovih postupaka, jer je konsolidacija vlasništva u najvećem broju emitentata, uglavnom, završena, a postupci preuzimanja se obavljaju kako bi se prešao „prag“ od 90%, što omogućava provođenje postupka prenosa akcija manjinskih akcionara (prema članu 431. stav 1. Zakona o privrednim društvima) i kasnije zatvaranje akcionarskih društva, promjenu pravne forme emitenta i delistiranje hartija sa Berze.

Činjenica da je veći broj perspektivnih preduzeća bio predmet preuzimanja u prethodnom periodu, te da su u značajnoj mjeri iskorišćene mogućnosti da se promijeni pravna forma i izvrši delistiranje uticala je na to da je u ovom izvještajnom periodu nastavljen trend smanjenja broja preuzimanja u odnosu na ranije izvještajne periode.

U toku 2018. godine postupak preuzimanja je okončan u devet slučajeva.

⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 65/08, 92/09 i 59/13.

R. r.	Akcionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudilac i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
Ponudilac stekao preko 75% vlasništva emitenta						
1.	PMP Jelšingrad - fabrika mašina a.d. Gradiška (II)	10.039.307	PMP Industries S.P.A. Coseano	1,7171	98,8478%	98,8888%
2.	Čajavec - uslužne djelatnosti a.d. Banja Luka (II)	879.712	Čajavec SIP a.d. Banja Luka	0,23	87,29%	88,1911%
3.	Zrak - optoelektronika a.d. Teslić	983.046	Saša Vajić	0,10	51,06%	81,1989%
4.	Kamenolomi a.d. Zvornik	441.370	Trend d.o.o. Bratunac	1,3312	85,11%	85,1050%
5.	Atos osiguranje a.d. Bijeljina	5.600.000	Grazer wechselseitige versicherubg AG Graz	428,84	99,62%	99,7429%
6.	Mikroelektronika a.d. Banja Luka	3.496.755	Dragan Praštalo	1,5301	94,64%	94,8890%
Ponudilac stekao manje od 75% vlasništva emitenta u postupku zajedničkog djelovanja						
7.	Vitorog a.d. Šipovo	1.529.225	Radovan Topić	0,12	61,8577%	71,9873%
Ponudilac stekao više od 75% vlasništva emitenta u postupku zajedničkog djelovanja						
8.	MPI Modriča a.d. Modriča	5.855.100	KIM TEC d.o.o. Vitez	0,097	50,6977%	50,6977%
			M San ulaganja d.o.o. Zagreb		24,8999%	24,8999%
9.	Drina osiguranje a.d. Milići	6.827.000	Mileks d.o.o. Milići	1.727,96	50,0659%	50,1684%
			Boksit a.d. Milići		21,8251%	21,8251%
			Progres AD" d.o.o. Zvornik		18,0021%	18,0021%
			Cvija Stjepanović		10,0044%	10,0044%

Tabela 7. Pregled završenih postupaka preuzimanja akcionarskih društava u toku 2018. godine

Navedeni pokazatelji govore u prilog konstataciji da je vlasnička konsolidacija u značajnoj mjeri okončana, te da se mehanizam ponude za preuzimanje koristi samo kao prethodna faza za istiskivanje manjinskih akcionara i promjenu oblika ili pravne forme akcionarskog društva.

VI PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME

Zakonom o privrednim društvima⁷ uređena je mogućnost promjene oblika akcionarskog društva (odredbom člana 189. i 191a), kao i mogućnost promjene pravne forme akcionarskog društva (odredbe članova 421. – 425.). Na osnovu ovlaštenja iz člana 191a. i člana 421. tog zakona, Komisija je dodatno uredila ovu oblast donošenjem Pravilnika o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/10, 60/12 i 117/12).

U toku izvještajnog perioda, Komisija je upisala pet promjena pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, dok je jedan zahtjev za promjenu oblika akcionarskog društva (otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo) odbačen kao neuređan.

U periodu važenja aktuelnog Zakona o privrednim društvima, od kada je čitav proces i započeo, pravnu formu otvorenog akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću promijenilo je ukupno 77 društava, dok je 10 društava promijenilo oblik organizovanja – iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo.

Godine	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	Ukupno
Promjene oblika organizovanja akcionarskog društva - iz otvorenog u zatvoreno	-	-	3	-	2	2	1	2	-	10
Promjene pravne forme – iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću	1	3	11	25	12	3	4	13	5	77

Tabela 8. Broj postupaka promjene oblika organizovanja akcionarskog društva i promjena pravne forme iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Uređivanjem ove oblasti, aktuelnim Zakonom o privrednim društvima stvoreni su preduslovi za otvorena akcionarska društva koja nemaju interes, niti uslove za ovakvu pravnu formu, da mogu da promijene formu, odnosno pravni status, te da se isključe iz berzanskog sistema trgovanja.

⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 127/08, 58/09, 100/11 i 67/13 i 100/17.

VII IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU

1. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti

U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti⁸, Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna da daje dozvole za rad, odnosno poslovanje (u sklopu kojih se izdaju i saglasnosti na opšta akta, te izmjene i dopune istih): berzanskim posrednicima, bankama za obavljanje kastodi poslova, berzi i drugom uređenom javnom tržištu, Centralnom registru hartija od vrijednosti, kao i organima tih društava (direktoru, članovima upravnog odbora, članovima nadzornog odbora), te fizičkim licima za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, kod tih pravnih lica, u sljedećim zvanjima: investicioni savjetnik, investicioni menadžer i broker.

Komisija izdaje dozvolu **berzanskim posrednicima** u skladu sa članom 62. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, i to za brokerske poslove, dilerske poslove, poslove podrške tržištu, poslove upravljanja portfeljom, poslove agenta emisije, poslove preuzimanja emisije, poslove investicionog savjetovanja i kastodi poslove.

U postupku rješavanja navedenih podnesaka, Komisija primjenjuje i odredbe Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika⁹, te Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti¹⁰.

R. br.	Naziv berzanskog posrednika	Datum osnivanja	Poslovi obuhvaćeni dozvolom	Važenje dozvole
1.	Nova banka a.d. Banja Luka, Filijala za poslove sa hartijama od vrijednosti Nova Broker	19.04.2001.	Brokerski i dilerski poslovi	19.04.2020.
2.	Eurobroker a.d. Banja Luka	24.04.2001.	Brokerski poslovi	12.07.2020.
			Dilerski poslovi	
			Poslovi agenta emisije	
			Poslovi investicionog savjetovanja	
3.	Monet Broker a.d. Banja Luka	18.01.2007.	Brokerski i dilerski poslovi	18.01.2022.
			Poslovi agenta emisije	18.10.2020.
			Poslovi investicionog savjetovanja	30.12.2021.
4.	Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	02.02.2007.	Brokerski poslovi	29.01.2022.
5.	Advantis Broker a.d. Banja Luka	05.03.2007.	Brokerski poslovi,	22.12.2020.
			Dilerski poslovi,	
			Poslovi upravljanja portfeljom	
			Poslovi preuzimanja emisije	
			Poslovi agenta emisije	
			Poslovi podrške tržištu	
Poslovi investicionog savjetovanja				

Tabela 9. Pregled berzanskih posrednika koji su imali dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na dan 31.12.2018. godine

U toku izvještajnog perioda nije bilo podnesenih zahtjeva za odobrenje osnivanja novih berzanskih posrednika. Dozvole za poslovanje su produžene za dva berzanska posrednika.

⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 i 4/17.

⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 67/12, 5/13 i 32/16.

¹⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/06, 26/07 i 15/18.

Takođe, u izvještajnom periodu Komisija nije davala saglasnosti na sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu brokersko - dilerskog društva.

U toku izvještajnog perioda Komisija je dala jednu saglasnost na izmjene tarife naknada koje naplaćuje berzanski posrednik, jednu saglasnost za direktora brokersko - dilerskog društva i jednu saglasnost za zamjenika direktora brokersko - dilerskog društva.

U skladu sa članom 106. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti berzanski posrednicima je dozvoljeno da uz odobrenje Komisije, objavljuju oglase kojima je predmet ponuda za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti. U toku izvještajnog perioda nije bilo takvih zahtjeva berzanskih posrednika.

Komisija izdaje **bankama** dozvolu za obavljanje kastodi poslova, u skladu sa članom 128. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti.

Naziv banke koja ima dozvolu za obavljanje kastodi poslova	Datum izdavanja	Važenje dozvole
Raiffeisen Bank d.d. BiH	05.01.2010.	05.01.2022.
Nova banka a.d. Banja Luka	30.03.2010.	04.04.2019.
UniCredit Bank d.d. Mostar	29.04.2010.	29.04.2019.

Tabela 10. Pregled banaka koje su imale dozvolu za obavljanje kastodi poslova na dan 31.12.2018. godine

U toku 2018. godine produžena je jedna dozvola, dok novih zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje kastodi poslova nije bilo.

U skladu sa članom 143. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti Komisija izdaje dozvolu za poslovanje **berzi i drugom uređenom javnom tržištu**, za obavljanje poslova iz člana 145. istog zakona. Dozvolu za obavljanje ovih poslova na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske ima Banjalučka berza hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka.

Na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske poslove iz člana 145. Zakona o tržištu obavlja Banjalučka berza hartija od vrijednosti. U toku izvještajnog perioda Pravila Banjalučke berze a.d. Banja Luka su mijenjana dva puta, te je u oba slučaja data saglasnost na izmjene tog akta. Takođe, u toku izvještajnog perioda data su saglasnosti na imenovanje pet članova upravnog odbora.

Dozvolu za obavljanje poslova iz člana 189. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija izdaje **Centralnom registru hartija od vrijednosti**, u skladu sa članom 196. Zakona. U toku izvještajnog perioda Centralnom registru je produžena dozvola za obavljanje poslova depozitara investicionih fondova, te su data saglasnosti na imenovanje za jednog člana upravnog odbora i jednog člana nadzornog odbora. U toku izvještajnog perioda Centralnom registru je data saglasnost za obavljanje poslova platnog agenta, najprije u postupku emisije dužničkih hartija od vrijednosti privrednog društva kao emitenta obveznica obezbijedenih mjenicama, a zatim i za obavljanje poslova platnog agenta pri emisijama dužničkih hartija od vrijednosti privrednog društva kao emitenta obveznica uz korišćenje jemstva drugog privrednog društva. Takođe, u toku izvještajnog perioda data je saglasnost na imenovanje rukovodioca Odjeljenja depozitarnih poslova, direktora, kao i saglasnost na promjenu visine naknade koju naplaćuje za poslove koje obavlja.

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija izdaje **fizičkim licima** dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera. Pored odredaba Zakona o tržištu, u ovim postupcima, Komisija postupa i u skladu sa Pravilnikom o uslovima i postupku sticanja

zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera¹¹.

Zvanje	Broj lica sa zvanjem	Broj lica sa dozvolom
Investicioni menadžer	222	15
Broker	189	10
Investicioni savjetnik	9	3
Ukupno	420	28

Tabela 11. Broj lica sa odgovarajućim profesionalnim zvanjem i sa dozvolom za obavljanje poslovanja na dan 31.12.2018. godine

U toku izvještajnog perioda, Komisija je **izdala** tri dozvole za obavljanje poslova u zvanju investicionog menadžera i jednu dozvolu za obavljanje poslova u zvanju brokera. Takođe, u toku izvještajnog perioda Komisija je **produžila** šest dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju investicionog menadžera, dvije dozvole za obavljanje poslova u zvanju brokera, te jednu dozvolu za obavljanje poslova investicionog savjetnika. U toku izvještajnog perioda Komisija je oduzela tri dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti licima u zvanju investicionog menadžera i dvije dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti licima u zvanju broker, u svim slučajevima zbog toga što je licima prestao radni odnos.

Pored toga, u toku izvještajnog perioda, izvršeno je priznavanje zvanja investicionog menadžera za tri lica i zvanja investicionog savjetnika za dva lica.

2. Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima

U skladu sa nadležnostima i obavezama iz Zakona o investicionim fondovima¹², Komisija je donijela sljedeća podzakonska akta:

- Pravilnik o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za vršenje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog investicionog fonda;
- Pravilnik o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o izdavanju dozvole za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lice i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje;
- Pravilnik o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnik o preoblikovanju zatvorenog investicionog fonda;
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda;
- Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društva za upravljanje investicionim fondovima i banke depozitara;
- Pravilnik o adekvatnosti kapitala društva za upravljanje investicionim fondovima,
- Pravilnik o reorganizaciji zatvorenog investicionog fonda;
- Pravilnik o udjelima otvorenog investicionog fonda i
- Pravilnik o trgovanju udjelima otvorenog investicionog fonda.

¹¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 119/06, 17/08 i 15/18.

¹² „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/06 i 82/15.

U skladu sa Zakonom o investicionim fondovima¹³ Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna za izdavanje:

- 1) Dozvola društvima za upravljanje investicionim fondovima za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima;
- 2) Dozvolu na imenovanje članova uprave društva za upravljanje;
- 3) Saglasnost na statusne promjene društva za upravljanje i investicionog fonda;
- 4) Odobrenja na prenos administrativnih poslova iz člana 23. Zakona o investicionim poslovima na treća lica;
- 5) Saglasnosti investicionim fondovima na prospekt i statut, kao i na sve naknadne izmjene tih akata;
- 6) Saglasnost na imenovanje članova nadzornog odbora investicionog fonda;
- 7) Dozvola društvima za upravljanje investicionim fondovima za zaključenje ugovora o obavljanju depozitarnih poslova i promjenu banke depozitara;
- 8) Odobrenja promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju.

1) Društvima za upravljanje investicionim fondovima, u skladu sa članom 28. Zakona o investicionim fondovima, Komisija izdaje dozvolu za obavljanje djelatnosti u vezi sa upravljanjem investicionim fondovima.

Dozvola za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima se odnosi na zatvorene investicione fondove sa javnom ponudom (član 60. Zakona o investicionim fondovima), otvorene investicione fondove sa javnom ponudom (član 87. Zakona o investicionim fondovima), otvorene investicione fondove sa privatnom ponudom (član 123. Zakona o investicionim fondovima), te otvorene investicione fondove rizičnog kapitala sa privatnom ponudom (član 195. Zakona o investicionim fondovima).

¹³ Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/16 i 82/15.

R. br.	Naziv društva za upravljanje (DUIF) i investicionih fondova (IF) kojima upravljaju		Datum osnivanja (upis u sudski registar ili u registar kod Komisije)
1.	DUIF „Euroinvestment“ a.d. Banja Luka		13.09.2000.
	1.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Euroinvestment fond“	16.05.2002. (PIF) 31.07.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
2.	DUIF „Management solutions“ d.o.o. Banja Luka		06.08.2008.
	2.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Balkan Investment fond“	26.06.2002. (PIF) 10.09.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OMIF)
	3.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Profit plus“	22.05.2002. (PIF) 06.06.2007. (ZIF) 21.06.2018. (OAIF)
	4.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „VB fond“	19.06.2002. (PIF) 12.07.2007. (ZIF) 21.06.2018. (OMIF)
	5.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Bors invest fond“	16.05.2002. (PIF) 27.07.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
	6.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Aktiva invest fond“	21.05.2002. (PIF) 22.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
	7.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Vaučersko investicioni fond“	22.05.2002. (PIF) 05.10.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIF)
3.	DUIF „Invest nova“ a.d. Bijeljina		01.09.2000.
	8.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Invest nova“	31.05.2002. (PIF) 20.06.2007. (ZIF) 29.09.2017. (OMIF)
	9.	Zatvoreni mješoviti investicioni fond u likvidaciji „Invest nova fond“ a.d. Bijeljina ¹⁴	31.05.2002. (PIF) 20.06.2007. (ZIF) 20.09.2016. (u likvidaciji)
	10.	Zatvoreni investicioni fond „Unioinvest fond“ a.d. Bijeljina ¹⁵	13.12.2007. (ZIF)
4.	DUIF „Kristal invest“ a.d. Banja Luka		08.09.2000.
	11.	Otvoreni novčani investicioni fond „Cash Fund“	22.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (ONIF)
	12.	Otvoreni novčani investicioni fond „Kristal Cash Plus Fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 12.10.2018. (ONIF)
	13.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Future fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 17.07.2017. (OMIF)
	14.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Maximus fund“	20.05.2002. (PIF) 18.06.2007. (ZIF) 17.07.2017. (OMIF)
	15.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Opportunity fund“	22.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 20.07.2017. (OAIF)

¹⁴ Postupak likvidacije pokrenut odlukom skupštine akcionara od dana 27.04.2018. godine.

¹⁵ Osnovan kao zatvoreni investicioni fond po Zakonu investicionim fondovima.

R. br.	Naziv društva za upravljanje (DUIF) i investicionih fondova (IF) kojima upravljaju		Datum osnivanja (upis u sudski registar ili u registar kod Komisije)
5.	DUIF „Polara invest“ a.d. Banja Luka		09.10.2000.
	16.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Polara Adriatic Fond“	19.06.2002. (PIF) 21.03.2008. (ZIF) 12.10.2018. (OAIIF)
	17.	Otvoreni akcijski investicioni fond Adriatic Balanced	19.06.2002. (PIF) 21.03.2008. (ZIF) 26.04.2018. (OAIIF)
	18.	Otvoreni akcijski investicioni fond „Jahorina koin“	04.11.2002. (PIF) 28.12.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OAIIF)
	19.	Otvoreni mješoviti investicioni fond „Privrednik invest“	24.05.2002. (PIF) 10.08.2007. (ZIF) 12.10.2018. (OMIF)

Tabela 12. Pregled društava za upravljanje investicionim fondovima i investicionih fondova na dan 31.12.2018. godine

Dozvolu za upravljanje ima pet društava za upravljanje. Sva postojeća društva za upravljanje investicionim fondovima su osnovana u toku procesa privatizacije, osim društva za upravljanje investicionim fondovima Management solutions d.o.o. Banja Luka, koje je osnovano 2008. godine, pod nazivom Mikrofin invest d.o.o. Banja Luka. Ovo društvo je 2016. godine pored naziva mijenjalo i sjedište i vlasnike. Takođe, u skladu obavezama iz Zakona o izmjenama i dopunama zakona o investicionim fondovima, sva preostala društva za upravljanje investicionim fondovima su uskladila poslovanje u toku 2016. godine.

U toku izvještajnog perioda nije bilo zahtjeva za osnivanje novih društava za upravljanje investicionim fondovima. Što se tiče vlasničke strukture društava za upravljanje, dva društva su u vlasništvu pojedinačnih stranih pravnih lica, dva su u vlasništvu pojedinačnih stranih fizičkih lica, a jedno društvo je u većinskom vlasništvu domaćih fizičkih i pravnih lica (ukupan broj vlasnika je 41).

Tokom 2007. godine, svih 13 privatizacionih investicionih fondova (PIF) koji su osnovani i u sudski registar upisani tokom 2002. godine transformisani su u zatvorene investicione fondove sa javnom ponudom (ZIF). Na posljednji dan izvještajnog perioda registrovano je ukupno 19 investicionih fondova, 17 otvorenih investicionih fondova (9 akcijskih, 6 mješovitih i 2 novčana otvorena investiciona fonda), te jedan zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom nastao u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i jedan zatvoreni investicioni fond u postupku likvidacije (nastao po Zakonu o privatizacionim investicionim fondovima).

U skladu sa članom 243d. stav 6. Zakona o investicionim fondovima, društva za upravljanje su bila obavezna da zahtjev za odobrenje potpunog preoblikovanja zatvorenih investicionih fondova, pravnih sljedbenika privatizacionih investicionih fondova, podnesu Komisiji najkasnije 60 dana prije isteka roka za preoblikovanje, odnosno najkasnije do 14.08.2018. godine. Svi zahtjevi za potpuno preoblikovanje dostavljeni su u skladu sa navedenom zakonskom odredbom, a svi fondovi koji su bili predmet obaveznog preoblikovanja su i preoblikovani do zakonom utvrđenog roka 14.10.2018. godine.

U toku 2018. godine Komisija je odobrila jedno djelimično preoblikovanje zatvorenog investicionog fonda, te dvanaest potpunih preoblikovanja, dok je otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „Kristal kapital“ brisan iz Registra investicionih fondova na bazi odluke upravnog odbora o prestanku rada otvorenog fonda, a nakon što su svim vlasnicima udjela

isplaćeni udjeli po zahtjevu. Ovaj otvoreni investicioni fond nije nastao u postupku vaučerske privatizacije, već je i osnovan kao otvoreni investicioni fond 11.12.2007. godine.

U toku izvještajnog perioda, u jednom slučaju je odobrena izmjena statuta društva za upravljanje investicionim fondovima i jedna izmjena odluke o osnivanju.

2) Dozvolu na imenovanje članova uprave društva za upravljanje, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje na osnovu člana 27. Zakona o investicionim fondovima, te prema uslovima i postupku predviđenim Pravilnikom o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda Komisija za hartije od vrijednosti je izdala četiri dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društava za upravljanje i jednu saglasnost na imenovanje izvršnog direktora društva.

3) Dozvolu za statusne promjene društvima za upravljanje investicionim fondovima i investicionim fondovima, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa odredbama člana 18. Zakona o investicionim fondovima, te Pravilnikom o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima, koji je novi podzakonski akt u primjeni.

U toku izvještajnog perioda, ovakvih postupaka nije bilo.

4) Odobrenje na prenos administrativnih poslova iz člana 23. Zakona o investicionim poslovima na treća lica, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa članom 24. Zakona o investicionim fondovima, a prema postupku propisanom Pravilnikom o postupku i vrsti poslova koje društvo za upravljanje može prenijeti na treće lice i načinu prenosa poslova upravljanja investicionim fondom na drugo društvo za upravljanje.

U dosadašnjem periodu, društva za upravljanje su na treća lica uglavnom prenosila poslove vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja. U toku izvještajnog perioda Komisija je jednom društvu za upravljanje dala saglasnost na prenos poslova vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja za fond kojim upravlja.

5) Saglasnosti investicionim fondovima na prospekt i statut, kao i na naknadne izmjene tih akata, Komisija izdaje u skladu sa odredbama članova 61, 91, 105, 142. i 217. Zakona o investicionim fondovima, te Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti.

U toku izvještajnog perioda Komisija je u sklopu postupka djelimičnog preoblikovanja i u sklopu dvanaest postupaka potpunog preoblikovanja dala saglasnost na izmjene i dopune prospekta u jednom slučaju (za fond koji je djelimično preoblikovan) i saglasnost za prospekte trinaest otvorenih investicionih fondova nastalih u postupku preoblikovanja.

6) Saglasnost na imenovanje članova nadzornog odbora investicionog fonda, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje u skladu sa članom 69. Zakona o investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda Komisija je izdala četiri saglasnosti na izbor članova nadzornih odbora investicionih fondova, dok je jedan zahtjev za davanje saglasnosti na vršenje funkcije člana nadzornog odbora odbijen.

7) Dozvolu investicionim fondovima za promjenu banke depozitara, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje prema odredbama člana 56. Zakona o investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda Komisija je izdala jednu saglasnost na ugovor sa depozitarom investicionih fondova.

8) Odobrenja promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju, Komisija za hartije od vrijednosti izdaje na osnovu ovlašćenja iz člana 115. Zakona o investicionim fondovima.

U toku izvještajnog perioda, kao ni tokom prethodnih perioda, Komisija nije izdavala ovu vrstu odobrenja, jer nije bilo podnesenih zahtjeva.

Pored gore pomenutih izdavanja dozvola, saglasnosti i odobrenja, u toku izvještajnog perioda Komisija je usvojila i šesnaest odgovora na različite upite iz nadležnosti sektora za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu, te jedan stav za postupanje u vezi sa primjenom člana Zakona o investicionim fondovima.

3. Ispiti za sticanje zvanja

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera ("Službeni glasnik RS", broj: 119/06 i 17/08) Komisija za hartije od vrijednosti organizuje i provodi pripreme i organizuje polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera.

U skladu sa Odlukom o utvrđivanju ispitnih rokova u 2018. godini, ispitni rokovi za polaganje ispita za sticanje zvanja investicionog menadžera, investicionog savjetnika i brokera su organizovani jednom mjesečno. Ispiti su održavani u skladu sa pristiglim prijavama za određeni ispitni rok.

U 2018. godini Komisija je organizovala tri ispitna roka za polaganje ispita za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera. Ispit za sticanje zvanja broker polagao je jedan kandidat i položio ispit a ispit za sticanje zvanja investicioni menadžer polagala su tri kandidata i dva su položili ispit.

VIII RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA

U 2018. godini najveći dio aktivnosti Komisije u oblasti razvoja i međunarodne saradnje bile su posvećene:

- praćenju regulative i prakse u djelokrugu rada Komisije,
- praćenju regulative i prakse drugih oblasti koje su direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti i/ili aktivnosti Komisije,
- analiziranju i predlaganju rješenja i prijedloga za izmjenu/dopunu postojeće regulative ili prijedloga novih opštih akata Komisije,
- analizi učesnika i (novih) finansijskih instrumenata na tržištu hartija od vrijednosti,
- saradnji sa Međunarodnom organizacijom komisija za hartije od vrijednosti (eng. International Organization of Securities Commissions – IOSCO),
- saradnji sa drugim regulatorima tržišta hartija od vrijednosti – članicama IOSCO-a i saradnji sa potpisnicima IOSCO Međunarodnog memoranduma o razumijevanju (eng. IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding – IOSCO MMoU),
- saradnji sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu
- aktivnostima na harmonizaciji sa propisima Evropske unije i usaglašavanju propisa unutar Bosne i Hercegovine i
- edukaciji učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Aktivnosti Komisije u dijelu razvoja i međunarodne saradnje mogu se grupisati u tri cjeline: 1) normativne aktivnosti, 2) saradnja sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu i 3) promocija i edukacija..

1. Normativne aktivnosti

Pod normativnim aktivnostima Komisije podrazumijeva se izrada nacrti i prijedloga regulative, u direktnoj ili indirektnoj nadležnosti Komisije, kao što su: zakoni, pravilnici iz nadležnosti Komisije, interni akti Komisije, opšti akti i pravila poslovanja učesnika na tržištu i dr. Glavna aktivnost Komisije na polju normativnih aktivnosti ogledala se u pripremi prijedloga i donošenju opštih akata iz nadležnosti Komisije.

R. br.	Objava teksta	Datum i broj Službenog Glasnika
1.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o obavljanju kastodi poslova	22.02.2018, 15/18
2.	Pravilnik izmjenama o dopunama Pravilnika o udjelima otvorenog investicionog fonda	22.02.2018, 15/18
3.	Pravilnik dopunama Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera	22.02.2018, 15/18
4.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti	22.02.2018, 15/18
5.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima	22.02.2018, 15/18

R. br.	Objava teksta	Datum i broj Službenog Glasnika
6.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti.	23.04.2018, 33/18
7.	Odluka o izmjenama i dopuni Tarife naknada broj:01-11-361/18	31.07.2018, 70/18
8.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o udjelima otvorenog investicionog fonda.	31.07.2018, 70/18
9.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda.	03.10.2018, 92/18
10.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o udjelima otvorenog investicionog fonda. Ispravka Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o udjelima otvorenog investicionog fonda.	31.10.2018,101/18 16.10.2018, 99/18
11.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima.	18.12.2018,116/18
12.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o izdavanju dozvole za poslovanje i statusne promjene društva za upravljanje investicionim fondovima.	18.12.2018, 116/18
13.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera.	18.12.2018, 116/18
14.	Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda.	21.12.2018, 118/18
15.	Pravilnik sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investici-onih fondova, društva za upravljanje investicionim fondovima i banke depozitara.	28.12.2018, 121/18

Tabela 13. Propisi koje je Komisija donijela u 2018. godini

Po osnovu obaveze usaglašavanja podzakonskih akata i propisa u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorizma, Komisija je izvršila dopunu četiri pravilnika¹⁶:

- Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole za obavljanje funkcije člana upravnog odbora društva za upravljanje investicionim fondovima;
- Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera;
- Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti i
- Pravilnika o obavljanju kastodi poslova.

¹⁶ Sve dopune su objavljene u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj 15/18

2. Razvoj informacionog sistema

U toku 2018. godine, nastavljen je razvoj i nadogradnja informacionog sistema Komisije, kroz kontinuiran razvoj softvera i konsolidaciju sistema.

2.1. Elektronski protokol

Elektronski protokol se pokazao kao jedan od najbitnijih dijelova integralnog informacionog sistema Komisije i posvećena mu je najveća pažnja u razvoju. Unaprijeđen je način praćenja toka ulazno\izlazne dokumentacije za sekretaricu poboljšavanjem pretrage protokola po više polja. Takođe, započeta je izrada kontrolne table za Sistem za praćenje predmeta, koji je integrisan u Elektronski protokol, što će olakšati praćenje efikasnosti rada saradnika u Komisiji, ali i omogućiti efektivnije raspoređivanje predmeta po sektorima i saradnicima.

2.2. Sistem za elektronsko prikupljanje informacija EPI2

EPI2 sistem se tokom 2018. godine prilagođavao izmjenama pravilnika Komisije. U nekoliko izvještaja uvedeno je automatsko izračunavanje polja, što bi trebalo dovesti do smanjene mogućnosti grešaka u unosu podataka.

Help Desk-a je unaprijeđen tako da je sad pristup određenim dijelovima i upitima moguć i unaprijed definisanim saradnicima što će olakšati komunikaciju sa korisnicima ne samo IT sektora već i ostalim sektorima u Komisiji.

Baza EPI2 sistema je optimizovana i iz pretraga su izbačeni svi neaktivni podaci i učesnici.

2.3. Registar investicionih fondova

Na Registru investicionih fondova kao jedinom registru izvan Integralnog informacionog sistema Komisije, završena je analiza slučajeva korišćenja i napravljena osnova za integraciju sa ostalim registrima. U trenutnoj verziji ispravljene su greške koje su se pojavljivale kod dodavanja i produžavanja dozvola.

2.4. Optimizacija server sale, računara i mrežne opreme

U 2018. godini izvršena je kompletna zamjena SSD diskova na serverima. Proces je podrazumijevao izradu rezervnih kopija svih virtuelnih mašina kao SQL baze, fizičku zamjenu diskova, ponovnu instalaciju svih Windows server operativnih sistema i na kraju vraćanje podataka. Zbog osjetljivosti podataka i zbog toga što se radilo sa aktuelnim podacima, kompletan proces je urađen van redovnog radnog vremena tako da nije bilo uticaja na poslovne procese unutar Komisije.

Pored toga na računarima, na kojima je to bilo potrebno, povećana je količina radne memorije, kao i smještajnog prostora, a brzina internet konekcije je udvostručena na svim radnim stanicama.

3. Saradnja

Saradnja Komisije obuhvata raznovrsne oblike poslovnih kontakata i razmjene informacija sa domaćim, stranim i međunarodnim institucijama, organizacijama, organima vlasti, kao i udruženjima i obrazovnim ustanovama. U prvom redu to je saradnja sa regulatornim organima Republike Srpske (npr. Agencija za bankarstvo, Agencija za osiguranje i sl.), sa organima Vlade Republike Srpske, sa sudovima i tužilaštvima Republike Srpske, sa obrazovnim institucijama, strukovnim udruženjima i sl., ali i saradnja sa

institucijama Federacije BiH, zajedničkim organima Bosne i Hercegovine, regulatornim tijelima drugih država, kao i saradnja sa međunarodnim institucijama i asocijacijama.

U toku 2018. godine nastavljena je saradnja sa Međunarodnom organizacijom komisija za hartije od vrijednosti (eng. International Organization of Securities Commissions - IOSCO), kao i sa drugim regulatornim tijelima finansijskog tržišta, koje su članice IOSCO-a kroz različite forme i projekte koji su detaljnije opisani u dijelu Međunarodna saradnja. Saradnja sa organima Vlade Republike Srpske odnosi se na redovne kontakte sa Ministarstvom finansija i Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu saradnju na usaglašavanju propisa iz oblasti tržišta kapitala sa pravom Evropske unije.

3.1. Međunarodna saradnja

Komisija je članica IOSCO od 2001. godine, a od 05.10.2009. godine i potpisnica Međunarodnog memoranduma o razumijevanju IOSCO MMoU u vezi sa konsultacijama, saradnjom i razmjenom informacija.

Potpisivanjem IOSCO MMoU članice IOSCO, regulatorna tijela tržišta kapitala zemalja u svijetu, izražavaju jasne namjere da međusobno saraduju i razmjenjuju informacije sa ciljem da osiguraju provođenje i primjenu zakona i propisa iz nadležnosti regulatora. IOSCO MMoU obezbjeđuje mehanizam putem kojeg regulatori tržišta kapitala mogu sigurno i pouzdano da razmjenjuju veoma važne informacije i dokumentaciju vezanu za istrage o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti, transakcijama sa hartijama od vrijednosti i derivatima, prenosu hartija od vrijednosti i novčanim transakcijama vezanim za trgovanje i prenos hartija od vrijednosti, te da otkriju i informišu relevantne regulatore o eventualnim nepravilnostima i nezakovitostima na tržištu kapitala, kako bi se protiv istih mogle pravovremeno preduzeti odgovarajuće mjere.

Kroz saradnju sa IOSCO, Komisija je redovno informisana o aktivnostima članica IOSCO, na razvoju, implementaciji i promociji međunarodno priznatih standarda u izradi regulative, nadzoru i provođenju zakona i propisa, aktivnostima na zaštiti investitora i promociji povjerenja investitora u integritet tržišta kapitala, te razmjeni informacija na globalnom i regionalnom nivou.

Konsultacije putem elektronske pošte predstavljaju jedan od vidova saradnje, koje koriste uglavnom regulatori manje razvijenih tržišta kapitala/hartija od vrijednosti. Ovaj vid komunikacije omogućen je isključivo članicama IOSCO. Pitanja, upitnici, izvještaji, zahtjevi (za mišljenjima, tumačenjima, pojašnjenjem domaće regulative) itd. se dostavljaju IOSCO, koji ih prosleđuje ostalim članicama. Regulatori tržišta, šalju odgovore na isti način. Brojni odgovori na upitnike, pitanja, zahtjeve itd. nikada ne izostaju, a daju se na dobrovoljnoj osnovi. Ovo je, sa jedne strane, još jedan način sticanja uvida u stepen razvijenosti pojedinih tržišta i njihovu tekuću problematiku, a s druge strane, mogućnost uvida u prijedloge i načine za rješavanja problema različitih finansijskih tržišta. Takođe predstavlja i dobar izvor informacija za pokretanje različitih inicijativa od strane IOSCO i njegovih radnih tijela.

Regulatori finansijskih tržišta iz cijelog svijeta intenzivno razmjenjuju informacije - upozorenja investitorima o neovlašćenim licima na tržištima kapitala i uslugama koje pružaju. Broj informacija o kršenju zakona i propisa od strane neovlašćenih lica na različitim tržištima rastao je svakim danom. Regulatori finansijskih tržišta su obavještavali ostale regulatore finansijskih tržišta i srodne institucije putem web stranice IOSCO, koji je prosleđivao informacije, elektronskom poštom, članicama IOSCO, a na svojim web stranicama objavljivali su liste neovlašćenih pravnih i fizičkih lica koji posluju na njihovim tržištima ili se pozivaju na njih kao regulatore tržišta ili obavljaju druge aktivnosti zabranjene zakonima i propisima na tim tržištima. Pored informacija o licima koja se bave nedozvoljenim

aktivnostima na domaćim tržištima, pojedini regulatori tržišta kapitala objavljuju i upozorenja drugih regulatora finansijskih tržišta. Komisija se, u toku godine, priključila ovim aktivnostima, nastojeći da upozori učesnike i investitore na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske na ponašanje neovlašćenih lica na inostranim tržištima.

Komisija je u februaru 2017. godine donijela odluku o prihvatanju Rezolucije o primjeni Unaprijeđenog multilateralnog memoranduma o razumijevanju (eng. Enhanced Multilateral Memorandum of Understanding - EMMoU) i Aneksa 1. koji sadrži tekst EMMoU. Ideja o novom EMMoU je rezultat suštinskih promjena vođenih napretkom tehnologije i nastojanjem da članice IOSCO imaju dodatna ovlašćenja/nadležnosti, odnosno povećaju nadležnosti koju već daje MMoU kako bi bile obuhvaćene i promjene u finansijskoj industriji nastale nakon što je uspostavljen MMoU. Kreiranje IOSCO EMMoU predstavlja uspostavljanje novog standarda, sa novim, tačnije dodatnim ovlašćenjima/nadležnostima regulatora koji će pomoći i obezbijediti efikasno provođenje i međunarodnu saradnju u regulisanju tržišta hartija od vrijednosti, poboljšanje standarda izvršenja saradnje i razmjene informacija.

Takođe, Komisija je u martu 2013. godine sa Evropskom komisijom za hartije od vrijednosti i berze (eng. European Securities and Markets Authority - ESMA) potpisala Memorandum o razumijevanju o saradnji i razmjeni informacija koje se tiču nadzora nad alternativnim fondovima. Ovaj memorandum definiše djelokrug saradnje i procedure koje će se poštovati u slučaju međunarodne nadzorne saradnje, sadržaj zahtjeva za pomoć, dozvoljenu upotrebu informacija, pravila povjerljivosti koja se odnose na razmijenjene informacije i uslove za raskid sporazuma.

Krajem 2017. godine Komisija je primila zahtjev Saveznog organa za finansijski nadzor Njemačke - BaFin (Federal Financial Supervisory Authority) za dostavljanje podataka i dokumentacije u vezi sa sticanjem akcija jednog njemačkog emitenta za račun našeg investicionog fonda u 2015. godini, zbog sumnje na trgovanje na osnovu povlašćene informacije. Komisija je njemačkom regulatoru dostavila tražene podatke u januaru 2018. godine.

Od Komisije za hartije od vrednosti Republike Srbije je u januaru 2018. godine zatraženo uzimanje izjave od jednog berzanskog posrednika iz Srbije u vezi s trgovanjem u Republici Srpskoj, o čemu Komisija vodi postupak vanrednog nadzora. Predmet vanrednog nadzora je trgovanje udjelima dva otvorena investiciona fonda iz Republike Srpske, u transakcijama u kojima se i na strani kupovine i na strani prodaje pojavljuje jedan klijent (brokersko-dilersko društvo sa sjedištem u Srbiji) koji trguje za račun drugih lica, a daje kupovne i prodajne naloge sa istim elementima, u veoma kratkom vremenskom razmaku. Komisija za hartije od vrednosti Republike Srbije je pružila traženu pomoć, te uzela i Komisiji u februaru 2018. godine dostavila tražene izjave.

U postupku vanrednog nadzora trgovanja akcijama jednog emitenta na Banjalučkoj berzi, Komisija je od slovenačkog regulatora – Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP), zatražila da provjeri da li su u srodstvu dva fizička lica koja su učestvovala u predmetnim transakcijama (isto prezime, isto ime oca, jedno vrijeme i ista adresa). Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP) je u septembru dostavila tražene podatke i potvrdila blisko srodstvo između tih lica (rođena braća), čime su se stvorile pretpostavke za pokretanje prekršajnog postupka zbog manipulacije na tržištu.

Od regulatornog tijela Sjedinjenih Američkih Država (Securities and Exchange Commission - SEC) je u julu 2018. godine zatražena saglasnost da se podaci, dostavljeni u aprilu 2017. godine po zahtjevu Komisije za potrebe postupka nadzora, koriste u drugom

postupku. Radi se o podacima o dva strana fizička lica za koje je postojala sumnja da su djelovala zajednički prilikom sticanja akcija jednog emitenta, a od SEC je zatražena saglasnost za korišćenje tih podataka u arbitražnom postupku koji su ta lica pokrenula protiv Bosne i Hercegovine. Iz SEC je u oktobru 2018. godine data tražena saglasnost.

Komisija za tržište kapitala Crne Gore je u junu 2018. godine obavijestila Komisiju o poteškoćama koje je jedan otvoreni investicioni fond iz Crne Gore, kao vlasnik udjela jednog otvorenog investicionog fonda iz Republike Srpske čiji je otkup zatražio, imao prilikom ispate tih udjela. Komisija je provela postupak iz svoje nadležnosti i u septembru 2018. godine obavijestila crnogorskog regulatora da su poteškoće otklonjene i da je otkup uspješno završen.

Komisija je u oktobru 2018. godine od regulatora Luksemburga (CSSF – Commission de surveillance du secteur financier) ponovo zatražila informaciju da li je okončan postupak likvidacije jednog otvorenog investicionog fonda čije udjele je naš fond stekao nekoliko mjeseci prije otvaranja postupka likvidacije (naš fond je stekao udjele krajem avgusta, a postupak likvidacije je otvoren sredinom decembra 2014. godine). Komisija je u decembru 2018. godine uputila urgenciju regulatoru Luksemburga, koji je nakon isteka izvještajnog perioda, u februaru 2019. godine, obavijestio Komisiju da predmetni likvidacioni postupak još nije okončan.

3.2. Saradnja sa drugim nadležnim organima

Komisija saraduje sa nadležnim državnim organima i drugim domaćim institucijama radi pružanja pravne pomoći, razmjene informacija i u drugim slučajevima kad za tim postoji potreba, u skladu sa odredbama propisa iz njene nadležnosti.

Saradnja sa drugim nadležnim organima u Republici Srpskoj u najvećoj mjeri bila je ostvarena sa organima Vlade Republike Srpske. Pored toga, ostvarena je saradnja i sa svim drugim institucijama kao što su: regulatori, sudovi i druge organizacije i institucije Republike Srpske.

Saradnja sa organima Vlade Republike Srpske ogledala se u prvom redu kroz kontakte i aktivnosti sa Ministarstvom finansija, kao i u razmjeni komentara u pogledu pojednostavljenja procedura i formalnosti za započinjanje i obavljanje poslovnih aktivnosti sa Savjetom za regulatornu reformu pri Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu saradnju.

Član 6. Zakona o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske¹⁷ obavezuje regulatore finansijskog sektora Republike Srpske (Agencija za bankarstvo Republike Srpske, Agencija za osiguranje Republike Srpske i Komisija), između ostalog, na pristup informacijama i razmjenu podataka potrebnih za provođenje postupka nadzora, te razmjenu informacija o nepravilnostima utvrđenim u postupku nadzora, ako su uočene nepravilnosti važne za rad drugih nadzornih organa.

Direkcija za evropske integracije zadužena je za saradnju sa državnim i entitetskim institucijama u izradi uporednih i transpozicionih tabela koje trebaju dati pregled entitetskih propisa po odgovarajućim sektorima unutrašnjeg tržišta, njihovu međusobnu usklađenost kao i usklađenost sa pravom EU. Grupa predstavnika entitetskih ministarstava finansija i entitetskih regulatora tržišta hartija od vrijednosti zadužena je da uporedi entitetske propise iz oblasti tržišta kapitala i usklađenosti tih propisa sa *acquis-em*. Kao regulator tržišta hartija od vrijednosti Republike Srpske, Komisija ima aktivnu ulogu u radnoj grupi za tržište kapitala.

S obzirom na to da je Komisija ovlašćena da nadzire primjenu mjera za sprečavanje pranja novca za obveznike iz svoje nadležnosti, saradnja sa Državnom agencijom za istrage i

¹⁷ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 49/09.

zaštitu - SIPA po tim pitanjima je vrlo intenzivna, ne samo kroz izvještavanje o provedenim nadzorima i uočenim slabostima i njihovom otklanjanju, već i kroz pripremu edukacija za obveznike i izvještavanje međunarodnih nadzornih tijela i organizacija. Pored toga, Komisija je početkom ovog izvještajnog perioda obavijestila Državnu agenciju za istrage i zaštitu o sumnji na pranje novca od strane dva fizička lica koja su na Banjalučkoj berzi stekla akcije jednog emitenta velike vrijednosti, a radi provjere porijekla novca kojim su akcije kupljene.

Državna agencija za istrage i zaštitu – SIPA zatražila je od Komisije krajem izvještajnog perioda podatke o trgovanju akcijama jedne banke u toku 2015. godine (kupci su akcije plaćali sredstvima iz kredita koje je odobrila ta banka), a Komisija je dostavila odgovor na taj zahtjev.

3.3. Promocija i edukacija

U izvještajnom periodu najveći dio aktivnosti u oblasti promocije i edukacije odnosi se na tumačenje zakonskih i podzakonskih propisa, te odgovore na upite kako ovlašćenim učesnicima na tržištu kapitala tako i drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim licima. Upiti su se odnosili na različite zakonske i podzakonske propise, aktivnosti i nadležnosti Komisije, različite teme ili oblasti, te su pokrivene brojne teme, direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti. Zahtjevi za tumačenje ili primjenu propisa su se najčešće odnosili na Zakon o investicionim fondovima, podzakonske akte iz nadležnosti Komisije, Zakon o tržištu hartija od vrijednosti i Zakon o privrednim društvima.

IX NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Prema odredbama Zakona o tržištu¹⁸, Komisija vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Komisija je, takođe prema odredbama Zakona o tržištu¹⁹, a i prema odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti²⁰ ovlašćena da vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova.

Prema odredbama Zakona o investicionim fondovima²¹, Komisija je ovlašćena da obavlja redovni i vanredni nadzor zatvorenih i otvorenih investicionih fondova, društava za upravljanje fondovima, zastupnika u prodaji udjela ili akcija, banke depozitara i svakog drugog lica koje obavlja posao za koji je odgovorno neko od ovih lica. Komisija provodi kontrolne i nadzorne aktivnosti nad svim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti, sa ciljem da se osigura efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti.

Prema Pravilniku o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Pravilnik o nadzoru)²², pod nadzorom koji provodi Komisija podrazumijeva se nadzor nad primjenom Zakona o tržištu, Zakona o investicionim fondovima, Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te propisa donesenih na osnovu tih zakona, od strane učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u smislu Pravilnika o nadzoru smatraju se: berzanski posrednici, kastodi banke, društva za upravljanje investicionim fondovima, investicioni fondovi i banke depozitari, berza i druga uređena javna tržišta, Centralni registar hartija od vrijednosti, emitenti hartija od vrijednosti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti, upisima u Registar emitenata hartija od vrijednosti i objavljivanjem finansijskih i drugih propisanih izvještaja, lica koja imaju dozvolu za obavljanje poslova brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera, sticaoci i učesnici u postupku preuzimanja i drugi učesnici u smislu odredaba zakona kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava, prodavci, kupci, drugi sticaoci hartija od vrijednosti i druga lica koja učestvuju na tržištu hartija od vrijednosti²³. Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti smatraju se i lica koja imaju kvalifikovano učešće, izuzev Republike Srpske i druga lica koja se smatraju povezanim s nadziranim licem u smislu odredbi zakona kojima se uređuje poslovanje privrednih društava, tržište hartija od vrijednosti, poslovanje investicionih fondova i preuzimanje akcionarskih društava²⁴.

¹⁸ Član 260. tačka d) Zakona o tržištu.

¹⁹ Član 260. tačka đ) Zakona o tržištu.

²⁰ Član 80. stav 1. tačka h) Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (Službeni glasnik BiH broj 47/14 i 10/16).

²¹ Član 227. stav 1. Zakona o investicionim fondovima (Službeni glasnik Republike Srpske broj 92/06 i 82/15).

²² Član 3. Pravilnika o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (Službeni glasnik Republike Srpske broj 98/14 i 77/17).

²³ Član 2. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

²⁴ Član 2. st. 2. i 3. Pravilnika o nadzoru.

Nadzor koji provodi Komisija može da bude kontinuiran, redovan i vanredan²⁵. U kontinuiranom nadzoru stalno se prati ponašanje učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti²⁶, a provodi se prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja i dokumentacije koje su nadzirana lica dužna da dostavljaju Komisiji u propisanim rokovima putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI) ili na drugi način, praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije dobijene od učesnika na tržištu hartija od vrijednosti na poseban zahtjev Komisije, svakodnevnim praćenjem trgovanja hartijama od vrijednosti na berzi u realnom vremenu putem nadzorne stanice i analizom aktiviranih signala, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora²⁷. Redovan nadzor vrši se nad ovlašćenim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u skladu sa posebnim planom redovnog nadzora, za svaku godinu, koji usvaja Komisija²⁸, a vanredan nadzor vrši se na osnovu indicija o mogućem kršenju zakona i drugih propisa²⁹, a po sopstvenoj inicijativi Komisije, na zahtjev nadležnog državnog organa ili stranog regulatornog organa ili po prijavi drugih lica (vlasnika hartija od vrijednosti, potencijalnih investitora u hartije od vrijednosti, učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i sl.), uključujući i anonimne prijave³⁰.

S obzirom na način provođenja, nadzor može da bude posredan i neposredan; posredan nadzor provodi se u sjedištu Komisije prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja, dokumentacije i podataka; neposredan nadzor provodi se u prostorijama nadziranog lica ili pravnog lica s kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom, uzimanjem izjava i izjašnjenja i uvidom u poslovnu dokumentaciju i isprave, poslovne knjige, registre i evidencije bez obzira na to da li se vode u materijalnom ili elektronskom obliku, te elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, kao i uzimanjem izjava i izjašnjenja u sjedištu Komisije³¹.

U obavljanju nadzornih ovlašćenja, Komisija je u ovom izvještajnom periodu vodila nadzor nad trgovanjem akcijama 17 emitenata, provela određene aktivnosti u dijelu postupaka koji su pokrenuti u 2017. godini u vezi s ispunjavanjem obaveze emitenata sa službenog berzanskog tržišta (u postupcima protiv 5 emitenta) u pogledu objavljivanja revizorskih izvještaja za 2016. godinu i 22 nadzora (od kojih je jedan obustavljen) nad radom i poslovanjem ovlašćenih učesnika, odnosno lica kojima Komisija daje dozvolu za poslovanje i to: dva nadzora nad Centralnim registrom hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Centralni registar), dva nadzora nad Banjalučkom berzom a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banjalučka berza), osam nadzora nad berzanskim posrednicima (tri nadzora nad jednim brokersko-dilerskim društvom, dva nad drugim brokersko-dilerskim društvom, po jedan nadzor nad dva brokersko-dilerska društva i jedan nadzor nad odjeljenjem banke koja obavlja poslove s hartijama od vrijednosti), devet nadzora nad društvima za upravljanje investicionim fondovima (tri nad jednim društvom za upravljanje i po dva nad tri društva za upravljanje), te jedan nadzor nad zatvorenim investicionim fondom. Provedena su, takođe, dva posebna grupna nadzora primjene određenih propisa od strane ovlašćenih učesnika i to jedan nadzor kojim su obuhvaćena sva društva za upravljanje investicionim fondovima i svi otvoreni investicioni fondovi, te jedan nadzor kojim su obuhvaćeni svi berzanski posrednici.

²⁵ Član 7. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

²⁶ Član 7. stav 2. Pravilnika o nadzoru.

²⁷ Član 9. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

²⁸ Član 7. stav 3. Pravilnika o nadzoru.

²⁹ Član 7. stav 4. Pravilnika o nadzoru.

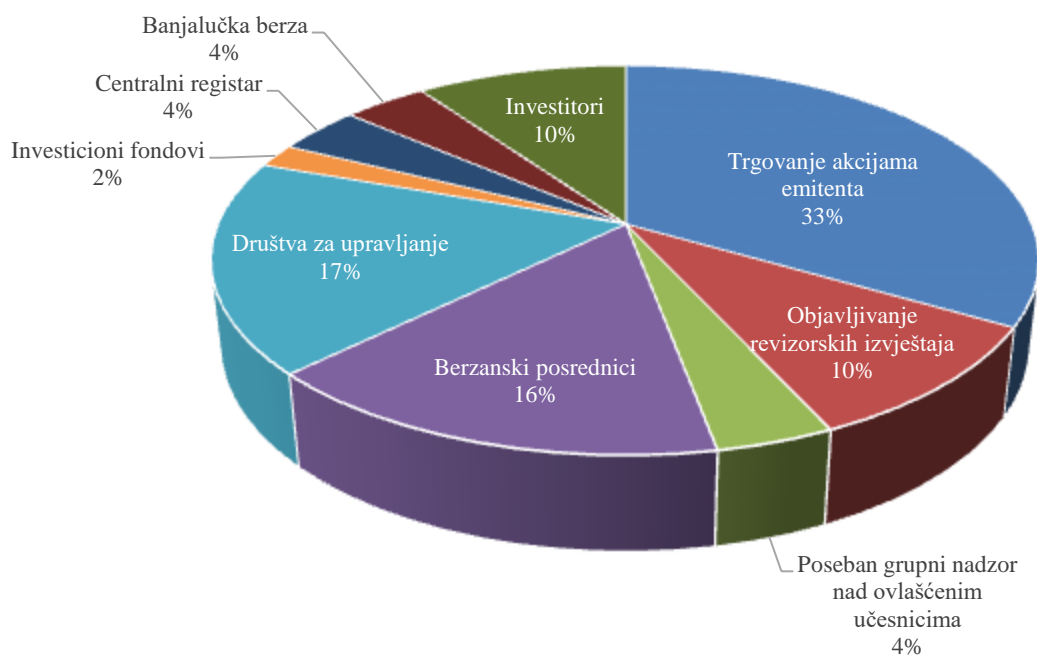
³⁰ Član 4. stav 1. Pravilnika o nadzoru.

³¹ Član 7. st. 5. do 7. Pravilnika o nadzoru.

Pored navedenog, praćeno je ponašanje dva domaća fizička lica i analizirana njihova ulaganja u akcije jednog emitenta, po zahtjevu organa gonjenja izvršena je analiza i dostavljena dokumentacija o transakcijama tri fizička lica (jedno domaće i dva iz Federacije BiH), te izvršene određene procesne radnje u ranije pokrenutim postupcima iz oblasti nadzora.

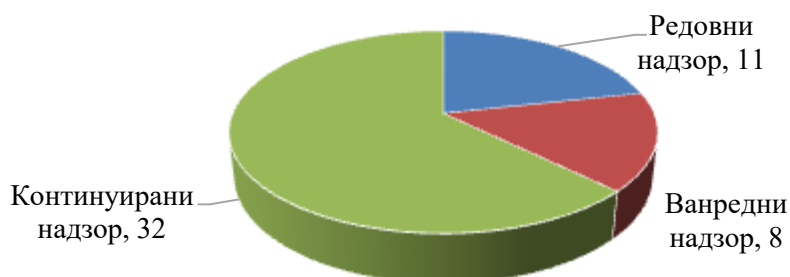
Predmet nadzora/učesnici na tržištu	Broj nadzora
Trgovanje akcijama emitenta	17
Objavljivanje revizorskih izvještaja	5
Poseban grupni nadzor nad ovlašćenim učesnicima – primjena određenih propisa (sva društva za upravljanje, svi investicioni fondovi i svi berzanski posrednici)	2
Berzanski posrednici	8
Društva za upravljanje	9
Investicioni fondovi	1
Kastodi banke	0
Banke depozitari (uključujući Centralni registar kao depozitara)	0
Centralni registar	2
Banjalučka berza	2
Investitori	5
UKUPNO	51

Tabela 14. Nadzorne aktivnosti prema predmetu nadzora/učesnicima na tržištu u 2018. godini

Slika 2. Nadzorne aktivnosti prema učesnicima na tržištu u 2018. godini

Prema vrsti nadzora, u izvještajnom periodu je vođeno 32 kontinuirana, 11 redovnih i osam vanrednih nadzora.

Slika 3. Nadzorne aktivnosti prema vrsti nadzora u 2018. godini

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcionisanje tržišta kapitala u cjelini, položaj pojedinih učesnika na tržištu kapitala ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete, Komisija je Zakonom o tržištu ovlaštena da preduzme neke od propisanih nadzornih mjera³². U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija rješenjem nalaže preduzimanje radnji koje doprinose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno izriče odgovarajuću mjeru propisanu Zakonom o tržištu i drugim zakonima³³, a u slučajevima kršenja propisa ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadziranog lica, rješenjem Komisije mogu se naložiti određene posebne mjere³⁴.

U okviru nadzornih mjera iz člana 265. Zakona o tržištu (nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, odnosno nedostataka), u prvom polugodištu 2018. godine dat je jedan nalog ovlaštenim učesnicima, odnosno licima kojima Komisija daje dozvolu za poslovanje i to jednom berzanskom posredniku (brokersko-dilersko društvo) dat je nalog da uskladi sadržinu internet stranice s propisima.

U okviru svojih ovlaštenja iz člana 266. Zakona o tržištu da izriče odgovarajuće mjere, Komisija je u ovom izvještajnom periodu izrekla četiri takve mjere i to javnu opomenu jednom društvu za upravljanje investicionim fondom, po jedan nalog za dva društva za upravljanje investicionim fondom da usklade adekvatnost kapitala i opomenu jednom berzanskom posredniku (brokersko-dilersko društvo).

Subjekt nadzora	Izrečena mjera	Broj
Društvo za upravljanje	Javna opomena	1
Društvo za upravljanje	Nalog da uskladi adekvatnost kapitala	2
Berzanski posrednik	Opomena	1
UKUPNO		4

Tabela 15. Nadzorne mjere iz člana 266. Zakona o tržištu u 2018. godini

U ovom izvještajnom periodu nije bilo mjera za čije je izricanje Komisija ovlaštena po članu 267. Zakona o tržištu.

³² Član 266. Zakona o tržištu;

³³ Član 265. stav 2. Zakona o tržištu;

³⁴ Član 267. stav 1. Zakona o tržištu;

X SUDSKI POSTUPCI I INFORMACIJE O SUMNJAMA NA POSTOJANJE KRIVIČNIH DJELA

1. Upravni sporovi po aktima Komisije

Prema članu 257. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, upravni akti Komisije su konačni, a protiv tih akata može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima.

U ovom izvještajnom periodu pokrenuta su dva upravna spora protiv rješenja Komisije iz oblasti nadzora. Oba upravna spora pokrenuo je jedan emitent u vezi s aktom Komisije iz decembra 2017. godine kojim je ukinuta obustava trgovanja akcijama tog emitenta ustanovljena aktom Komisije u novembru 2011. godine, te naloženo Banjalučkoj berzi da odmah omogući trgovanje tim akcijama. Protiv akta Komisije o ukidanju obustave trgovanja emitent je pokrenuo upravni spor, a Komisija je dala odgovor na tužbu. Banjalučka berza je na osnovu akta Komisije o ukidanju obustave trgovanja donijela rješenje kojim se ukida mjera privremenog zaustavljanja trgovanja predmetnim akcijama i određuje dan početka ponovnog trgovanja, na koje rješenje je emitent izjavio žalbu Komisiji. Komisija je tu žalbu odbila, s obrazloženjem da su prestali razlozi zbog kojih je obustava ustanovljena. Emitent je pokrenuo upravni spor i protiv rješenja Komisije o odbijanju žalbe, a Komisija je dala odgovor na tužbu. U prvonavedenom upravnom sporu, sud je u oktobru 2018. godine odbio kao neosnovanu tužbu protiv rješenja Komisije, a odbacio tužbu protiv rješenja Banjalučke berze o ukidanju mjere privremenog zaustavljanja trgovanja predmetnim akcijama i određivanju dana početka ponovnog trgovanja. Protiv ovog rješenja suda, emitent je podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, na koji je Komisija dala odgovor u decembru 2018. godine. U drugonavedenom upravnom sporu, sud je u decembru 2018. godine odbio kao neosnovanu tužbu protiv rješenja Komisije o odbijanju žalbe tužioca na rješenje Banjalučke berze o ukidanju mjere privremenog zaustavljanja trgovanja predmetnim akcijama i određivanju dana početka ponovnog trgovanja. Komisija nema saznanja da li je tužilac i protiv ovog rješenja podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

U jednom ranije pokrenutom upravnom sporu iz oblasti nadzora (tužba je podnesena u aprilu 2014. godine), Vrhovni sud Republike Srpske je u novembru 2017. godine uvažio zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje presude okružnog suda iz februara 2015. godine kojom je odbijena kao neosnovana tužba jednog društva za upravljanje investicionim fondovima protiv akta Komisije iz marta 2014. godine kojim je tom društvu izrečena javna opomena. Vrhovni sud je preinačio presudu okružnog suda tako što je uvažio tužbu i poništio osporeni akt Komisije, navodeći u obrazloženju da je Komisija prema članu 266. tačka đ) Zakona o tržištu za izricanje mjere morala da utvrdi učestalo kršenje odredbi tog i drugih zakona³⁵. Kako je Vrhovni sud poništenjem rješenja Komisije predmet vratio u stanje u kome se nalazio prije nego što je doneseno to rješenje, Komisija je u izvršenju presude Vrhovnog suda u skladu sa odredbom člana 50. Zakona o upravnim sporovima³⁶, u januaru 2018. godine donijela novi upravni akt, kojim je društvu za upravljanje ponovo izrekla istu mjeru – javnu

³⁵ Članom 266. tačka đ) Zakona o tržištu (Službeni glasnik Republike Srpske broj 92/06 i 34/09) bilo je propisano da Komisija može licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova izreći opomenu i javnu opomenu kada utvrdi učestalo kršenje odredbi tog i drugih zakona; ova odredba je izmijenjena Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti (Službeni glasnik Republike Srpske broj 30/12) tako što je brisana riječ „učestalo“

³⁶ Članom 50. Zakona o upravnim sporovima (Službeni glasnik Republike Srpske broj 109/05 i 63/11) propisano je da je, ako prema prirodi stvari koja je bila predmet spora treba umjesto poništenog upravnog akta donijeti novi upravni akt, nadležni organ dužan da donese novi upravni akt bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude

opomenu, ne utvrđujući pri tom učestalo kršenje zakona jer je ta odredba Zakona o tržištu prestala da važi prije nego što je učinjeno djelo zbog kojeg je mjera izrečena. Javna opomena je izrečena jer je društvo za upravljanje prilikom sticanja akcija jednog emitenta za račun fonda kojim upravlja postupilo suprotno prospektu i statutu fonda, zatim prilikom izrade procjene nije koristilo Međunarodne računovodstvene standarde - Međunarodne standarde vrednovanja, a prilikom analiziranja podataka o emitentu nije postupalo sa povećanom pažnjom i pravilima struke, jer stanje emitenta nije objektivno prikazano. Društvo za upravljanje nije pokrenulo novi upravni spor protiv rješenja o izricanju javne opomene u ponovnom postupku.

R. b.	Tužilac	Osporeni akt	God. podn. tužbe	Okružni sud	Vrhovni sud Republike Srpske
1.	Emitent	Rješenje iz decembra 2017. g. kojim se ukida obustava trgovanja akcijama tog emitenta (obustava ustanovljena aktom Komisije u novembru 2011. g.)	2018. g.	Sud je u oktobru 2018. godine odbio kao neosnovanu tužbu protiv rješenja Komisije, a odbacio tužbu protiv rješenja Banjalučke berze o ukidanju mjere privremenog zaustavljanja trgovanja predmetnim akcijama i određivanju dana početka ponovnog trgovanja	Tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda, na koji je Komisija dala odgovor u decembru 2018. godine, postupak u toku
2.	Emitent	Rješenje iz februara 2018. g. kojim se odbija žalba emitenta na rješenje Banjalučke berze o ukidanju mjere privremenog zaustavljanja trgovanja akcijama tog emitenta (obustava ustanovljena aktom Komisije u novembru 2011. g.)	2018. g.	Sud je u decembru 2018. godine odbio kao neosnovanu tužbu protiv rješenja Komisije o odbijanju žalbe tužioca na rješenje Banjalučke berze	-
3.	DUIF	Rješenje iz 2014. g. o izricanju javne opomene društvu (trgovanje akcijama jednog emitenta za račun fonda)	2014. g.	Početakom 2015. g. odbijena tužba	- Tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda iz 2015. g. - Vrhovni sud RS krajem 2017. g. uvažio zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje, preinačio presudu okružnog suda tako što je uvažio tužbu i poništio osporeni akt - Komisija u januaru 2018. g. donijela novi akt i ponovo izrekla javnu opomenu

Tabela 16. Upravni sporovi iz oblasti nadzora u 2018. godini

Protiv akata Komisije iz oblasti nadzora, zaključno sa 31.12.2018. godine, pokrenuto je ukupno 29 upravnih sporova, od čega je 18 riješeno u korist Komisije (tužba odbačena ili odbijena kao neosnovana), a osam sporova je riješeno u korist tužioca, od čega tri zbog isteka mandata članovima Komisije.

Godina	Broj upravnih sporova	Broj riješenih sporova	U korist	Komentar
2004.	1	1	KHOV (1)	Tužba povučena
2005.	1	1	KHOV (1)	Tužba odbijena
2006.	4	4	KHOV (3) Tužitelja (1)	U tri slučaja tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je uvažena ³⁷
2007.	2	2	KHOV (2)	Tužiocu odustali od tužbe
2008.	1	1	KHOV (1)	Tužba odbijena
2009.	3	3	KHOV (3)	U dva slučaja tužba odbačena U jednom slučaju tužba odbijena
2010.	6	6	KHOV (6)	U dva slučaja tužba je odbačena U četiri slučaja tužba odbijena
2011.	6	6	KHOV (2) Tužitelja (4)	U dva slučaja tužba je odbijena U četiri slučaja tužba je uvažena, pa je Komisija donijela nove upravne akte prema pravnom shvatanju suda, a sa istim posljedicama za stranku ³⁸
2012.	1	1	KHOV (1)	Tužba povučena
2013.	4	4	KHOV (3) Tužitelja (1)	U tri slučaja tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je uvažena ³⁹
2014.	3	3	KHOV (3)	Tužba je odbijena U dva slučaja tužba je odbačena
2015.	2	2	KHOV (1) Tužitelja (1)	Tužba je odbačena U jednom slučaju tužba je uvažena ⁴⁰
2016.	-	-	-	-
2017.	-	-	-	-
2018.	-	-	-	-

Tabela 17. Uporedni pregled upravnih sporova pokrenutih protiv akata Komisije kojima su rješavani predmeti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti i promjenama u registru emitentata u periodu od 2004. do 2018. godine

³⁷ Radi se o slučaju u kojem je sud prihvatio ulog u stvarima, iako ta mogućnost nije bila data u Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti.

³⁸ U jednom slučaju se radilo o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a u preostala tri slučaja, sud je cijenio da je Komisija bila van mandata kada je odlučivala o ovim tačkama dnevnog reda.

³⁹ Komisija je u ponovljenom postupku donijela upravni akt sa istim pravnim posljedicama za emitenta.

⁴⁰ Radi se o slučaju u kojem je sud zaključio da se radi o jedinstvenom, a ne odvojenom postupku, pa je Komisija donijela novi upravni akt kojim je zahtjev emitenta za povrat uplaćene naknade usvojen.

Godina	Broj upravnih sporova	Broj riješenih sporova	U korist	Komentar
2004.	1	1	KHOV (1)	Zahtjev KHOV za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažan a presuda preinačena
2005.	2	2	KHOV (2)	U jednom slučaju tužba je povučena U jednom slučaju tužba je odbijena
2006.	2	2	KHOV (2)	U jednom slučaju tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je odbačena
2007.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena
2008.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena
2009.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena, zahtjev stranke za vanredno preispitivanje sudske odluke odbijen
2010.	3	3	KHOV (2) Tužitelja (1)	U jednom slučaju tužba je odbijena U jednom slučaju stranka je podnijela zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke – zahtjev stranke odbijen U jednom slučaju KHOV je podnijela zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke – zahtjev odbijen kao neosnovan ⁴¹
2011.	2	2	KHOV (2)	U oba slučaja tužba je odbačena kao neosnovana
2012.	5	5	KHOV (4) Tužitelja (1)	U tri slučaja tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je odbačena kao neblagovremena U jednom slučaju tužbeni zahtjev je uvažan a osporeni akt je poništen ⁴²
2013.	2	2	KHOV (2)	U oba slučaja tužba je odbijena kao neosnovana
2014.	2	2	KHOV (1) Tužitelja (1)	U jednom slučaju tužba je odbijena U jednom slučaju tužbeni zahtjev je uvažan a osporeni akt je poništen ⁴³
2015.	-	-	-	-
2016.	2	2	KHOV (2)	U oba slučaja tužbe su odbijene a stranke su podnijele zahtjev za vanredno preispitivanje sudskih odluka
2017.	-	-	-	-
2018.	-	-	-	-

Tabela 18. Uporedni pregled upravnih sporova pokrenutih protiv akata Komisije kojima su rješavani predmeti u vezi sa preuzimanjem akcionarskih društava u periodu od 2004. do 2018. godine

2. Parnični postupci

U vezi sa aktima Komisije, do sada su vođena četiri parnična postupka od kojih su tri okončana prije izvještajnog perioda (u dva slučaja tužba je povučena, u jednom postupku tužba je odbijena) a četvrti postupak je u toku.

⁴¹ Radi se o slučaju u kojem je, iz proceduralnih razloga, izostao odgovarajući akt Komisije. U ponovljenom postupku, Komisija je riješila predmetni slučaj, a prema prijavi akcionara (prijava o sumnji na prikrivanje zajedničkog djelovanja prema akcionarskom društvu).

⁴² Radi se o slučaju u kojem je sud cijenio da je Komisiji radila van mandata, što je bio isključivi razlog za ovakav epilog. Naglašavamo da je Komisija u ponovljenom postupku donijela identično rješenje. Radi se o slučaju u kojem je konstatovano da je za određena lica, po Zakonu o preuzimanju akcionarskih društava nastala obaveza za objavljivanje ponude za preuzimanje.

⁴³ Radi se o slučaju u kojem je akt Komisije poništen iz proceduralnih razloga. Komisija je u ponovljenom postupku donijela identično rješenje.

3. Prekršajni postupci

Zbog neizvršavanja zakonskih obaveza u pogledu izvještavanja investicione javnosti, u dijelu koji se odnosi na objavljivanje finansijskih i revizorskih izvještaja, te izvještaja o značajnim događajima, Komisija u izvještajnom periodu pokrenula jedan prekršajni postupak.

Godina	Broj pokrenutih postupaka	Status				Novčani iznos sankcije - uslovno		Novčani iznos sankcije - bezuslovno	
		Broj slučajeva u kojima su otkriveni sankcionisani	Broj obustavljenih postupaka	Broj slučajeva u kojima je Komisija odustala od prekršajne prijave	Broj slučajeva koji su još u toku	Pravna lica	Fizička lica	Pravna lica	Fizička lica
2006.	2	1	1 ⁴⁴	-	-	-	-	5.000	500
2007.	6	3	-	3	-	-	-	22.000	2.300
2008.	10	2	6 ⁴⁵	2	-	20.000	1.000	-	-
2009.	29	27	1 ⁴⁶	1	-	223.000	19.300	70.000	10.500
2010.	44	38	5 ⁴⁷	1	-	389.500	41.150	46.000	9.500
2011.	22	20	2 ⁴⁸	-	-	253.500	23.400	20.000	3.500
2012.	8	8 ⁴⁹	-	-	-	21.000	6.100	60.000	-
2013.	28	24 ⁵⁰	2 ⁵¹	2	-	295.100	20.050	45.000	4.700
2014.	1	1	-	-	-	10.000	1.000	-	-
2015.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2016.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017.	12	11	-	-	2	90.000	8.000	5.000	500
2018.	1	-	-	-	1	-	-	-	-

Tabela 19. Usporedni pregled pokrenutih prekršajnih postupaka zbog nepoštovanja obaveze objavljivanja finansijskih i revizorskih izvještaja, te izvještaja o značajnim događajima u periodu od 2006. do 2018. godine

U izvještajnoj godini Komisija nije pokrenula nijedan prekršajni postupak u postupcima preuzimanja akcionarskih društava.

⁴⁴ Dana 04.03.2014. godine, prekršajni postupak obustavljen zbog zastarjelosti.

⁴⁵ U tri slučaja Sud se oglasio mjesno nenadležnim, a u dva slučaja je nastupila zastara, dok je u jednom slučaju ovlašćeno lice propustilo usmeni pretres.

⁴⁶ Pokrenut stečajni postupak.

⁴⁷ U jednom slučaju je pokrenut stečajni postupak, u tri slučaja je nastupila zastara, a u jednom slučaju Sud nije prihvatio zahtjev Komisije za hartije od vrijednosti za opoziv uslovne osude, ali je Komisija pokrenula novi postupak.

⁴⁸ U jednom slučaju je pokrenut stečajni postupak, a u drugom postupak je obustavljen zbog mandata članova Komisije (ali je u ponovljenom postupku protiv emitenta pokrenut identičan postupak).

⁴⁹ U jednom slučaju, sankcija je izrečena samo fizičkom licu, jer je u međuvremenu pokrenut stečajni postupak nad pravnim licem, a u dva slučaja, postupak protiv fizičkih lica je obustavljen.

⁵⁰ U sedam slučajeva, postupak protiv fizičkih lica je obustavljen, a sankcija je izrečena samo pravnom licu.

⁵¹ U jednom slučaju nastupila zastara, a u drugom slučaju pravno lice ne radi, postoji samo formalno, u sudskom registru.

Godina	Broj pokrenutih postupaka	Status				Izrečena sankcija (u KM)	
		Broj slučajeva u kojima su okrivljeni sankcionisani	Broj obustavljenih postupaka	Broj slučajeva u kojima je KHOV odustala od prekršajne prijave	Broj slučajeva koji su još u toku	Uslovno	Bezuslovno
2005.	4	2	2 ⁵²	-	-		3.600
2006.	19	16	1 ⁵³	1 ⁵⁴	1 ⁵⁵	20.000	27.950
2007.	4	3	-	1 ⁵⁶	-	10.000	14.200
2008.	10	7	3 ⁵⁷	-	-	1.000	17.950
2009.	9	7	1 ⁵⁸	1 ⁵⁹	-	15.000	19.050
2010.	3	2	1 ⁶⁰	-	-		6.000
2011.	2	2		-	-	3.500	
2012.	7	7	-	-	-	18.500	4.000
2013.	-	-	-	-	-	-	-
2014.	1	-	-	-	1	-	-
2015.	-	-	-	-	-	-	-
2016.	-	-	-	-	-	-	-
2017.	-	-	-	-	-	-	-
2018.	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 20. Uporedni pregled pokrenutih prekršajnih postupaka u postupcima preuzimanja u periodu od 2005. do 2018. godine

U ovom izvještajnom periodu je pokrenut jedan prekršajni postupak iz oblasti nadzora i to protiv dva strana fizička lica zbog sumnje da su prilikom trgovanja akcijama jednog emitenta prekršili čl. 278. tačka a) i 277. tačka b) Zakona o tržištu.

U toku su dva prekršajna postupka iz oblasti nadzora koji su pokrenuti u 2015. i 2016. godini.

U jednom ranije pokrenutom prekršajnom postupku iz oblasti nadzora (u oktobru 2015. godine) došlo je do prekida postupka (u septembru 2016. godine) jer sudu nije poznato boravište okrivljenih, odnosno okrivljeni nisu dostupni sudu.

⁵² U oba slučaja je nastupila zastara.

⁵³ Prekršajni postupak je obustavljen zbog zastare.

⁵⁴ Neposredno nakon podnesene prijave, lice je provelo postupak preuzimanja.

⁵⁵ Osnovni sud nije mogao da uruči poziv okrivljenom, jer je odselio u Njemačku. Sud je izdao nalog da pri prelasku granice bude priveden.

⁵⁶ Neposredno nakon podnesene prijave, lice je provelo postupak preuzimanja.

⁵⁷ U sva tri slučaja, Sud se oglasio mjesno nenadležnim.

⁵⁸ Osnovni sud nije mogao da uruči poziv okrivljenom, jer je odselio u Njemačku.

⁵⁹ Predmetnim činjenjem lice nije prouzrokovao štetne posljedice za akcionare emitenta, u objavljenoj ponudi za preuzimanje, ostalim akcionarima ponuđena je viša cijena u odnosu na transakciju koja je bila predmet sankcionisanja, te je zaključeno da eventualno kažnjavanje u ovakvim slučajevima u najvećem dijelu ne bi bilo u skladu sa svrhom prekršajnih sankcija.

⁶⁰ Sudskom presudom konstatovano da Komisija nije predočila dovoljno dokaza, iako je i sama stranka provela postupak preuzimanja po rješenju Komisije o utvrđivanju obaveze objavljivanja ponude za preuzimanje za lica koja su u predmetnom postupku zajednički djelovala.

R. b.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
1.	Manipulacija na tržištu ⁶¹ 2016. godina	Tri fizička povezana lica	Jedinstvene novčane kazne 1.500 KM i 2.000 KM i novčana kazna 500 KM	U toku (po žalbama okrivljenih, drugostepeni sud poništio prvostepeno rješenje i predmet vratio na ponovno suđenje; javni pretres u ponovnom postupku završen u septembru 2018. godine ali novo rješenje još nije doneseno)
2.	Kupovina akcija za račun fonda od lica povezanog s društvom ⁶² 2015. godina	DUIF i odgovorno lice	Novčana kazna: Društvo 10.000 KM Odgovorno lice 1.000 KM	- Po žalbama okrivljenih u 2016. godini ukinuto prvostepeno rješenje i predmet vraćen na ponovni postupak. - Ponovni postupak u toku (okrivljeni izjavili žalbe na rješenje iz maja 2017. godine iz ponovnog postupka kojim im je izrečena ista mjera – novčana kazna i to društvo 10.000 KM, a odgovorno lice 1.000 KM; okružni sud još nije donio odluku po žalbi na rješenje iz ponovnog postupka)
3.	Manipulacija na tržištu ⁶³ 2015. godina	Dva strana fizička lica	Postupak prekinut u 2016. godini jer sudu nije poznato boravište okrivljenih, odnosno okrivljeni nisu dostupni sudu	Prekid postupka (Komisija u septembru 2017. sudu dostavila druge adrese okrivljenih i predložila nastavak prekršajnog postupka, ali sud se još nije očitovao o tom prijedlogu)
4.	Manipulacija na tržištu ⁶⁴ 2018. godina	Dva strana fizička lica	-	-

Tabela 21. Prekršajni postupci iz oblasti nadzora u 2018. godini

⁶¹ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

⁶² Član 47. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

⁶³ Član 278. tačka a) Zakona o tržištu;

⁶⁴ Čl. 277. tačka b) i 278. tačka a) Zakona o tržištu

4. Informacije o sumnjama na počinjenje krivičnih djela

Kada Komisija utvrdi postojanje osnovne sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju, podnosi prijavu nadležnom organu⁶⁵.

Krivično djelo	Lice na koje se odnosi prijava	Tužilaštvo	Godina podnošenja prijave i status	Broj promjena u izvješt. periodu
Neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informacija ⁶⁶	Dva fizička lica (Tužilaštvo obuhvatilo još jedno fizičko lice)	Okružno tužilaštvo Banja Luka	2014. godine U oktobru 2017. g. donesena naredba o neprovođenju istrage, a u novembru 2017. g. odbijena pritužba Komisije kao neosnovana	4
Neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informacija ⁶⁷ , zloupotreba ovlašćenja u privredi ⁶⁸ i nesavjesno privredno poslovanje ⁶⁹	Jedno fizičko lice		U decembru 2017. g. donesena naredba o neprovođenju istrage, a u februaru 2018. g. usvojena pritužba Komisije kao osnovana za krivična djela zloupotrebe ovlašćenja u privredi i nesavjesnog privrednog poslovanja. U septembru 2018. godine postupajući tužilac ponovo donio naredbu o neprovođenju istrage, na koju je Komisija izjavila pritužbu koja je u novembru 2018. godine usvojena kao osnovana.	

Tabela 22. Informacije tužilaštvu u 2018. godini o sumnji na počinjeno krivično djelo

Pored navedenog krivičnog postupka koji se vodi po prijavi Komisije, u ovom izvještajnom periodu Komisija je imala aktivnosti i saradnju s nadležnim istražnim organima u vezi sa dva slučaja u kojem je Komisija vodila postupak nadzora.

Komisija je u svom radu do kraja ovog izvještajnog perioda podnijela nadležnim tužilaštvima ukupno 21 informaciju o sumnji na počinjeno krivično djelo. U osam slučajeva je tužilaštvo donijelo naredbu o neprovođenju istrage (u jednom od tih slučajeva tužilaštvo je donijelo naredbu o neprovođenju istrage protiv tri lica, pritužba Komisije je odbijena, a protiv četvrtog lica istraga je razdvojena i takođe je bila donesena naredba o neprovođenju istrage, ali je pritužba Komisije usvojena i istraga protiv ovog lica je ponovo otvorena; postupajući tužilac je ponovo donio naredbu o neprovođenju istrage na koju je Komisija podnijela pritužbu, a i ovu drugu pritužbu je kolegij tužilaca usvojio kao osnovanu), u sedam slučajeva naredbu o obustavi istrage, u jednom slučaju je donesena pravosnažna oslobađajuća presuda, a ostali postupci su u toku.

⁶⁵ Član 267. stav 2. Zakona o tržištu.

⁶⁶ Član 291. Zakona o tržištu.

⁶⁷ Član 291. Zakona o tržištu.

⁶⁸ Član 263. Krivičnog zakona Republike Srpske.

⁶⁹ Član 264. Krivičnog zakona Republike Srpske.

Godina	Status predmeta	Broj informacija
2005.	2014. godine donesena naredba o obustavi istrage	1
2006.	Postupak u toku	1
2007.	U jednom postupku 2009. godine donesena naredba o neprovođenju istrage. Drugi postupak u toku	2
2008.	2010. godine donesena naredba o neprovođenju istrage	1
2009.	Postupak u toku	1
2010.	2016. godine donesena naredba o obustavi istrage.	1
2011.	U dva postupka 2014. godine a u jednom 2015. godine donesena naredba o obustavi istrage. U jednom postupku u 2014. godini donesena naredba o neprovođenju istrage, naredba nije dostavljena Komisiji. U jednom postupku u 2015. godini donesena naredba o neprovođenju istrage, pritužba odbijena. U jednom postupku (optužnicu podiglo Specijalno tužilaštvo) u 2016. godini donesena pravosnažna oslobađajuća presuda	6
2012.	2014. godine donesena je naredba o neprovođenju istrage, pritužba odbijena	1
2013.	Dva postupka u toku , a u jednom u 2015. godini obustavljena istraga - pritužba odbijena, u jednom u 2017. godini donesena naredba o neprovođenju istrage - pritužba odbijena i u jednom u 2017. godini obustavljena istraga – pritužba odbačena kao nedozvoljena	5
2014.	U jednom postupku u 2016. godini donesena naredba o neprovođenju istrage, pritužba odbijena, a jedan postupak u toku (u ovom postupku tužilaštvo je u 2017. donijelo naredbu o neprovođenju istrage protiv tri lica, a pritužba Komisije je odbijena; protiv četvrtog lica istraga je razdvojena i takođe je u 2017. bila donesena naredba o neprovođenju istrage, ali je pritužba Komisije u februaru 2018. usvojena i istraga protiv ovog lica je ponovo otvorena; postupajući tužilac je ponovo donio naredbu o neprovođenju istrage na koju je Komisija podnijela pritužbu koju je u novembru 2018. godine kolegij tužilaca ponovo usvojio kao osnovanu)	2
Ukupno		21

Tabela 23. Informacije tužilaštvu o sumnji na počinjeno krivično djelo, stanje na kraju 2018. godine

XI EDUKACIJA

Prisustvom seminarima, konferencijama i okruglim stolovima izvršena je dalja edukacija i specijalizacija članova i stručnih saradnika Komisije po pojedinim oblastima.

R.b.	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
1.	Radionica (workshop - learning event) 12.-14.02. Ljubljana	Coordination for Financial Stability: Crisis Management for Securities Regulators	Center of Excellence in Finance (CEF) (u saradnji sa Bankom Slovenije i International Monetary Fund)	Ilana Singer (Canadian Investor Protection Fund - CIPF) Cristina Cuervo (International Monetary Fund) Randee Pavalow (International Monetary Fund) Robert M. Fisher (US Securities and Exchange Commission)
2.	“TAIEX Regional Workshop in the Western Balkans to promote legislative alignment with EU legislation on retail payments” 19.-20. 02. Sarajevo	<p>Session I: In-depth focus on the Single Euro Payment Area (SEPA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cross-border payments regulation: background, objectives, contents - Payment Services Directive 1: background, objectives, contents, experience with implementation - Payment Services Directive 2 (PSD2): background for PSD1 review, additions to PSD1 with regard to innovation and security - The E-money Directives (EMDs) - background, objectives, contents, experience with implementation. <p>Session II: In-depth focus in the Balkans:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overview about the retail payments market in the Balkans - Remittances and retail payments in Bosnia-Herzegovina <p>Session III: Selected countries experience in adopting the EU acquis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Panel discussion with representatives from EU countries 	European Commission in co-operation with Directorate General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union (FISMA)	Mr. Krzysztof Zurek, DG FISMA Mr. Daniel Mc Lean, European Central Bank Mrs. Nilixa Devlukia, European Banking Authority Mrs. Céu Pereira, World Bank Mr. Jean Allix, former European Commission staff Mr. Harry Leinonen, former Bank of Finland and Ministry of Finance Staff
3.	Final Workshop – National Money Laundering/Terrorist Financing Risk Assessment 10-12 April 2018, Sarajevo Finalna radionica - Nacionalna procjena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma	<ul style="list-style-type: none"> - Workshop overview - Group presentations on National Risk Assessment Results - Review and Redrafting of Risk Assessment - Group Presentations on Draft Action Plans - Review and Redrafting of Action Plans - Briefing to Senior Policy Makers on the NRA Process, Results and Action Plan - Policy Makers Roundtable Discussion on National Risk Assessment Findings, Action Plans, Feedback and Next Steps - Closing Remarks 	World Bank Group – Finance, Competitiveness & Innovation (World bank in collaboration with UK Government)	<ul style="list-style-type: none"> - Damir Suljić, Economic Advisor, British Embassy Sarajevo, - Emanuel Salinas, Country Manager, World Bank, - Nigel Bartlett, Senior Financial Sector Specialist, World Bank, - Edin Jahić, NRA Coordinator

R.b.	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
4.	Radna grupa	Razvoj tržišta kapitala zemalja WB6	Regional Cooperation Council	Dragana Đurica - moderator
5.	X Forum sprečavanja pranja novca, finansiranje terorističkih aktivnosti i borba protiv korupcije, Teslić 18.04.-19.04.2018	Uloga regulatora tržišta hartija od vrijednosti	Revicon d.o.o. Sarajevo	Dragan Mikerević Ibrahim Sinanović Erol Džebo Sara Savanović Mileva Vaško
6.	Radionica, Banja Luka, 25. i 26.04.2018.	IFRS 9	FINRAR	Stjepan Anić
7.	Agencija za državnu upravu, Banja Luka 25.06.2018.	Provođenje Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju	Ministarstvo pravde u saradnji sa Agencijom za državnu upravu, Privredna komora	Ljiljana Bašić i Mladen Maksimović obe iz Ministarstva pravde, Odjel za korupciju
9.	Seminar, Privredna komora, 17.10.2018. Banja Luka	Uticaj GDPR na domaće privredne	Agencija za zaštitu ličnih podataka	Nedžmija Kukričar, stručni saradnik
8.	Radionica, Banja Luka 23.-24.10.2018. godina	Eksterna ocjena kvaliteta interne revizije	Udruženje internih revizora (UIR) i Savez računovođa i revizora Republike Srpske	Mr Nevenka Petrović, interni revizor „Elektroprenos-Elektroprijenos BiH“ a.d.
9.	Edukacija, Ekonomski fakultet, Banja Luka 24.12.2018. godine	Primjena Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti u sektoru tržišta hartija od vrijednosti, osiguranja i mikro kreditnih organizacija	Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske, Agencija za bankarstvo Republike Srpske i Agencija za osiguranje Republike Srpske	Slađana Gojković i Borislav Čvoro (SIPA)

Tabela 24. Pregled edukativnih aktivnosti Komisije u 2018. godini

Izlaganjem radova i putem kontakata se učesnicima na navedenim skupovima, predstavnici Komisije afirmisali su tržište hartija od vrijednosti Republike Srpske sa ciljem privlačenja stranih investitora kroz ovaj oblik investicionih ulaganja.